VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXIX. évfolyam
8809 szám
8 oldal 30 bani
Péntek
1973. július 20

AUGUSZTUS 23

Ünnepköszöntő szocialista versenyben az ötéves terv határidő előtti teljesítéséért

Tizenhatnapos előny

Az aradi fémipari termékek lerakata is szép sikerekkel köszönti felszabadulásunk közelgő ünnepét. Sokan nem is tudják, milyen nagy fontossága van a telep dolgozói munkájának a vállalatok anyagellátása szempontjából.

A munka három váltásban folyik itt. A szocialista verseny élén a rapidacél-raktár dolgozói állnak, akik eddig több mint 500 tonna különböző fémprofilt szállítottak terven felül a megye és az ország több vállalatának.

A lerakat dolgozói hethavi tervüket július 14-én, azaz határidő előtt 16 nappal teljesítették. Sokatmondó az is, amit év végéig tűztek maguk elé: a szállítási terv 20 millió lejjel történő túlteljesítését.

2000 köbméter fűrészáru terven felül

A gurahonci fakitermelők megfeszített erővel dolgoznak tervfeladataik teljesítéséért és túlteljesítéséért. A közelgő nagy nemzeti ünnepünk tiszteletére kibontakozó munkaverseny eredményeként több mint 2900 köbméter faanyagot szállítottak külföldi megrendelésre. A munkaközösség elhatározta, hogy augusztus 23-a tiszteletére terven felül 2000 köbméter fűrészárut szállít a külföldi és belföldi piacra, a tervteljesítés értéke meghaladja a 400 000 lejt. Vállalásuk Traian Dănuț, Marcu Lucaci, Aurel Matiaș, Ioan Stănilă és a többiek önfeláldozó munkája nyomán a jelek szerint határidőre valósággá válik.

ALEXANDRU HERLĂU levelező

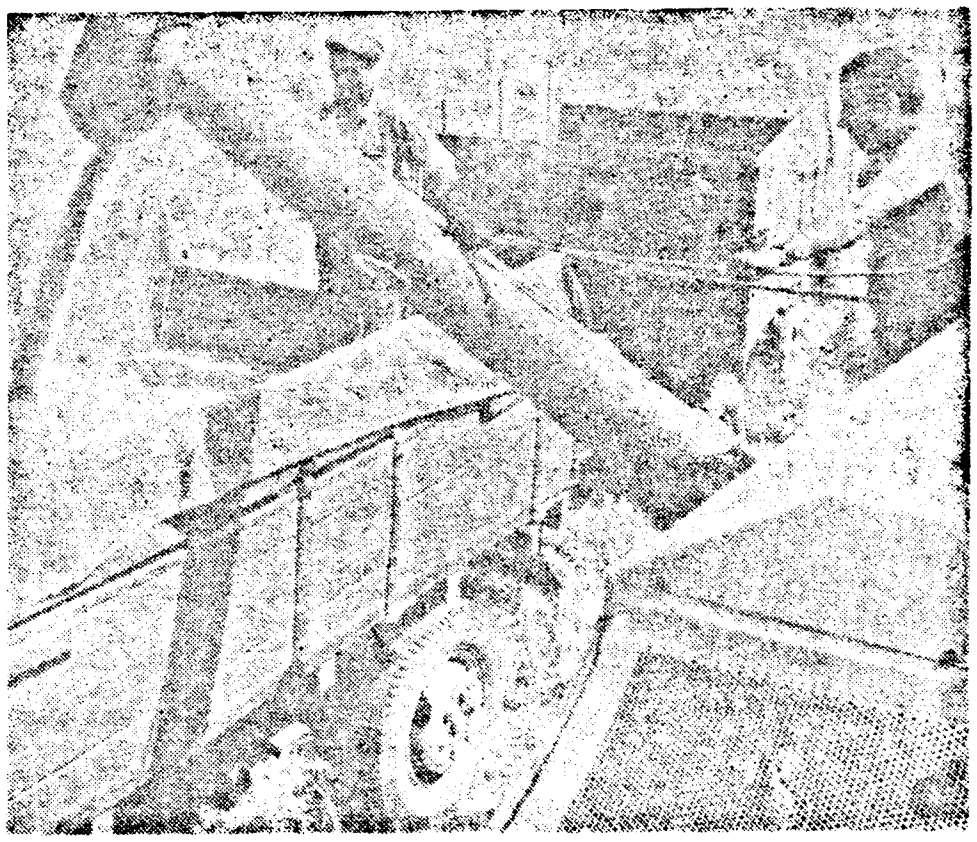

A Șiriana mtsz-ben is jól fizetett a búza. A gazdag termés a C12-es kombájnból egyenesen a traktor-vontatta pótko csikba kerül.

(CANCIU MARCEL felvétele)

Lapunk tartalmából:

■ Az A osztályú labdarúgó-bajnokság őszi fordulóinak mérkőzései (II. oldal)

■ Szemüveggyártókról — rózsaszín szemüveg nélkül (III. oldal)

■ A negyedik dimenzió (IV. oldal)

■ Megyénk ifjúsága küldöttei a X. Világifjúsági Találkozón (V. oldal)

■ A román—csehszlovák barátság szellemében (VII. oldal)

Aratnak — „dagasztják" a holnap kenyerét

Bevezetőként talán egy anekdotát — aratással kapcsolatos, mai, vérbeli anekdotát. Tehát:

Úgy történt, hogy Rusu Gheorghe mérnök, a Pécskai Mezőgazdaság-gépesítési Állomás igazgatója, meg Csiky Edgár mérnök, a Steagul roșu Mezőgazdasági Termelőszövetkezet elnöke — természetesen tréfából — megállapodott abban, hogy az előbbi zsebéből, jutalmat ad a legjobb teljesítményt nyújtó kombájnosnak. Július 17-én aztán, az első igazi aratásra alkalmas napot követően, terepjárás közben meg is érkezett az igazgató a szövetkezeti gazdaság határába, oda, ahol a munka folyt.

— Hozott-e pénzt, igazgató elvtárs? — fogadta őt az elnök.

— Hoztam hát!

— Akkor guberáljon le gyorsan nyolc százast.

— Hogyhogy nyolcat? — hüledezett az igazgató.

— Úgy, hogy nyolc kombájnosunk van, s egytől egyig megérdemli a különprémiumot. Nézze csak — és a teljesítmények táblázatát mutatta —: itt a két Gloriás, Baráth György és Bartók János. Fejenként csaknem ötven mázsa gabonát aratták le, csépeltek ki tegnap. De még a kisebb kombájnok teljesítménye is meghaladta a húsz mázsát. Megyei rekord szinte.

— A mindenit! — csettintett az igazgató. — Annyi pénz nincs is nálam.

Eddig a történet, aminek lényege, hogy a szövetkezet határában több száz mázsaszámra aratták le a kenyérgabonát július 16-án.

Délidőben, a napi munkabeosztással kapcsolatos megbeszélésen hallottam az imént lejegyzett esetet. Kint alaposan tüzelnek, de itt, bent, a tanyaépületben, kellemes hűvös van.

Kérdések, válaszok — tennivalók:

— A múltkor már mondtam, hogy meg kell csinálni azt az utat — így az elnök. — Ha eső jön, nem lehet szállítani. Tócsákban áll rajta a víz. Lefolyót kell ásni.

A figyelmeztetés Bódi Istvánnak, a 4-es farm vezetőjének szól, aki tudomásul is veszi.

Szóba kerül, hogy nyilván kell tartani a terméshozam átlagát, a kombájnosok napi teljesítményét, aztán elhatározzák, hogy másnap hozzálátnak az Aurora búzafajta aratásához. Egy intelem:

— Mielőtt a kombájnok beállnának a parcellákba, alaposan ki kell takarítani őket, mert az Aurorát vetőmagnak szánjuk.

— Egyes táblákon ötven mázsára is számíthatunk...

Talán Lelik Mihály, a 3-as farm vezetője az, aki rákérdez:

— Hogyan fizetjük a saját sofőreinket, rutieristáinkat, akik a gabona és a szalma behordásánál részt vesznek?

És a válasz:

— Pontosan úgy, ahogy az ideiglenesen alkalmazott munkaerőt. Miért húznák ők a rövidebbet! És még valami. Ha sok a rakodnivaló, ide kell hozni az építészbrigádot is. A szállítás nem tűr halasztást. Tizennégy ember sokat segíthet.

Aratnak, tervezgetnek, intézkednek.

„Dagasztják" a holnap kenyerét.

Néhány kilométerrel nyugatabbra az Avîntulbelieki vagják a búzát. Tizenöt kombájn kerüli a táblákat — 14 C1-es és C3-as, meg a Gloria. Kifogástalanul működnek.

— Két problémánk van csupán — mondja Kőmíves Antal mérnök, a gazdaság elnöke. — Az első: olyan bőséges a termés, hogy gondot okoz az elszállítása. Az átlaghozam eléri a 4500 kilót, de sok helyen megterem az 5000 kiló is. Ezt nem bánjuk, majd csak megoldjuk valahogy a szállítás kérdését. A másik gond: rosszak a szalmaprések, késik a földek felszabadítása a másodvetés számára. Öt présünk van, de az öt nem ér egyet. Eddig összesen 450 hektárról aratták le a gabonát — árpát, búzát —, s ebből csak 200-ról sikerült elhordanunk a szalmát. Tenni kell valamit...

Megérdeklődtem a dolgot a gépesítési állomás illetékeseinél, megnyugtattak, hogy amire a cikk megjelenik, további öt szalmaprést kap a téesz a béli elegységtől. Kissé későn, de még későn is jobb, mint egyáltalán nem!

Kézen-közön kideritettem, hogy a szalmaprések kérdése nem is olyan egyszerű probléma. Ezek a gépek, szinte a kombájnoknál is komplikáltabbak. Mindenekelőtt jó szakember kell melléjük. Pedig nem mindenütt van. Rendszerint a „maradék" kerül hozzájuk, pedig a szalmapréselés nem másodrendű munka. Mi történik, ha jön egy szélvész avagy vihar és összekiszálja a szalmát? Hogyan szedik fel akkor, hiszen azt már nem lehet bálázni?!

Lengyel István kombájnos éppen szabad néhány percig. Üzemzavar a traktorunál. De amott, az úton már közeledik a tűzgerincű erőgép, a váltás. Meg se várják, amíg az előbbit kijavítják. Új traktort adnak alája. Hiába, hajtani kell!

KÁSA JÁNOS

(Folytatás a 4. oldalon)

Vásárlók és „vásárlók"

PRO és KONTRA

...yi, kipróbált kereskedő ...ta egyszer, hogy nem ...szekánt vevő, csak ...len elárusító. Ő bi... jobban tudja, hi... szólván egy életet ...vakmában. Am, de ...nap tanúja voltam, ...z ipari cikkeket á... ...lelyi kereskedelmi ...et egyik üzletében a ...énül betévedt fiatal ...szinte mindent lerámol... tatott a polcról, negyedórá... ig fitymálta az árut, maja szó nélkül sarkon fordult és — mint aki jól végezte dolgát — taképnél hagyta az elárusítót. Még csak azt se mondta: „köszönöm". Köszö...ém? Még csak azt sem, ...gy „viszontlátásra" avagy „jónapot". Semmit, csak ment. Akkor éreztem át igazán, hogy milyen sok türelemre van szüksége a kereskedőnek. Csak az menjen eladónak, aki ilyet is szeret!

Napjainkban sok szó esik a kereskedelmi etikáról, viszont igen keveset beszélünk a vásárlók magatartásáról. Pedig a nagyközönség áruházakban, üzletekben tanúsított viselkedése sem etikamentes. A kapcsolat kölcsönös: a vevő a pulton innen, a kereskedő a pulton túl. Igaz, hogy a vásárló minden üzletben vendégjogot élvez, de ha ez így van, akkor éppen olyan szabály az is, hogy senki se éljen vissza ezzel a joggal. Mert sokan még sértegetik is a kereskedőt, az embert, aki a munkáját végzi, aki kénytelen türni, képtelen visszavágni, mert menten a panaszfüzetet követelik rajta. Talán mondanunk sem kell, hogy milyen nagy „dicsőség" azon rúgni, aki nem tud visszavágni. Főként akkor, ha a támadó fél igaztalanul, indokolatlanul, idegességében cselekszik. A vevőnek erről a magatartásáról jut eszembe az adoma:

Betér a vendég a kávéházba és odaint a pincért:

— Kérek egy limonádét! —mondja. — Cukrot és citromot hoztam magammal.

Majd amikor megkapja a vizet:

— Mi az, zene nincs?!

Gondoljuk meg, hiszen valamennyien vásárlók vagyunk!

KÓBOR JÓZSEF

Ma kezdődik a fővárosban a Románia — Új-Zéland Davis-kupa zónaelődöntő

Csütörtökön délben kisorsolták a fővárosban Románia és Új-Zéland teniszcsapatának a Davis-kupa európai zonája elődöntői keretében lebonyolítandó mérkőzéseit. Ma 14.30 órai kezdettel az első két egyes: Toma Ovici—Brian Fairlie, valamint az Ilie Năstase—Onny Parun mérkőzésre kerül sor. Szombaton 16.00 órakor a párost, vasárnap 14.30 órai kezdettel a másik két egyest, az Ilie Năstase—Brian Fairlie és a Toma Ovici—Onny Parun találkozót bonyolítják le. A mérkőzéseket a Progresul pályán tartják G. P. Hughes angol bíró vezetésével.

A Románia—Új-Zéland csapatai közötti mérkőzés érdeklődést kelt hazánk teniszkedvelői körében, mivel az új-zélandi együttes előzőleg 3—2 arányú győzelmet aratott Zágrábban Jugoszlávia csapata ellen.

SAKK

A. GALICKIJ

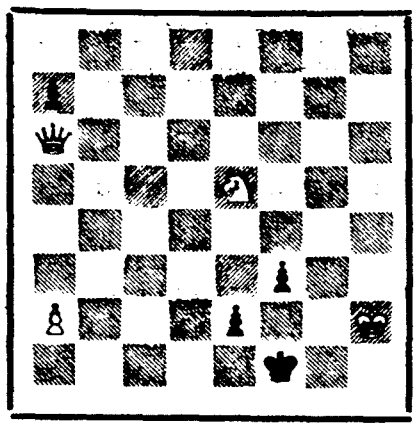

Matt 3 lépésben

(Kh2, Va6, He5, a2 — Kf1, a7, c2, f3)

Galickij klasszikus hármasában az egyetlen nehézséget az e2 gyalog „bemenési" fenyegetése képezi. Hát ha ez minden vágya, akkor engedjük vezérré változni. Pláne amikor ez a „jószívűség" a mi malmunkra hajtja a vizet!

★

a) K. HANNEMAN: Kc6, a7, c7 — Ka8

b) W. SPECKMANN: Kf4, Bg4, Hh4, h2 — Kh3 (Mat, 2 lépésben. Vigyázat, mindkét feladvány cselesl)

★

Megfejtések: 1. Bh2!! e5 2. Kb5, e4 3. Kc4, e3 4. Kd3, e2 5. Ke2:, Bg2+ és ha most a bástya nem állna a h2-n, sötét előidézhetné a mattot. Így azonban 6. Bg2:, h5 7. Bg8 matt.

a) 1. Vh7!

b) 1. Be2!

Az aradi teniszezők újabb sikere

UTA—Dunărea Galați 9:8

A napokban játszották le Aradon a két csapat közötti találkozót. Ezen a mérkőzésen a textilgyáriak nagyon fáradtan játszottak és csak nagy nehezen tudták kiharcolni a győzelmet, miután a galaciak egy adott pillanatban 8:6-ra vezettek. Ez volt eddig az aradiak legnehezebb találkozója. A győzelem kiharcolásáért Sajti Árpád érdemel elsősorban említést kiváló teljesítményéért és küzdőképességéért. De elfogadhatóan játszott még a Cociuban — Brăștin vegyespáros és az Uscă — Brăștin nőipáros. Ezúttal az UTA a 10-ik sorozatos győzelmét aratta.

Amint Takáts Ernő edző elmondotta, a textilgyári teniszezők szombaton és vasárnap ismét Aradon szerepelnek. Ezúttal a Cimpinai Petrolistul lesz az ellenfelük. A találkozót szombaton 15 órakor kezdik.

Röviden

A lengyel Peciak győzelmével ért véget a varsói nemzetközi öttusa-torna. Peciak 5215 pontot összesített, utána következik Sztojanov (Bulgária) 5159 ponttal, Spîrlea (Románia) 5048 ponttal, Bratanov (Bulgária) 5037 ponttal, Konwinski (Lengyelország) 4997 ponttal, Lustin (Lengyelország) 4989 ponttal.

Csapatversenyben az első Bulgária — 14 908 pont; második Lengyelország (A-csapat) — 14 776 pont; harmadik Lengyelország (B-csapat) — 14 641 pont; negyedik Románia — 14 549 pont; ötödik Lengyelország (ifjúsági) — 13 713 pont.

Tudnivalók külföldre utazó autósok számára

Megnövekedett a turistaforgalom. Egyre több autós indul külföldi túrákra, tölti pihenőszabadságát külföldön. Annak érdekében, hogy elkerüljék a határátkelésnél előadódható esetleges kellemetlenségeket, az alábbiakban röviden ismertetjük: milyen iratokra van szükségük, mit vihetnek magukkal.

Az érvényben lévő rendelkezések értelmében, azok a román állampolgárok, akik útlevéllel rendelkeznek, gépkocsival is utazhatnak, amennyiben az útlevélben fel van tüntetve az átkelőhely, ahol elhagyják az országot. Az útlevélen kívül fel kell mutatni az úgynevezett Triptic-et (mely a személygépkocsi adatait tartalmazza), amit az Automobil Klub kirendeltségeinél lehet megszerezni. Amennyiben az illető nem tudja felmutatni az ADAS-nál kötött biztosítási cédulát — kék kártyát vagy más jellegű, nemzetközileg elismert biztosítási formát — köteles az illető országok biztosítási szerveinél valutában kifizetni a biztosítási díjat. A legegyszerűbb megoldás természetesen az, ha az illető az ADAS-nál intézi el a szükséges formaságokat. Ezzel nemcsak időt, hanem pénzt is megtakaríthat.

Ami a személyi tárgyak, élelem a más javak kivitelét illeti, figyelembe kell venni az 1970 július 8-i 77. számú Hivatalos Közlönyben megjelent előírásokat, miszerint a külföldre utazó román állampolgárok vámmentesen vihetnek magukkal használati tárgyakat, s az utazás időtartamára szükséges élelmiszert, orvosságot.

Személyes használati tárgyak alatt azokat a ruházati cikkeket, felszereléseket értjük, amelyek normális körülmények között szükségesek az utazás, nyaralás időtartamára. Ezeket a javakat kötelező módon vissza kell hozni az országba. Minden külön engedély nélkül a külföldre utazók magukkal vihetik a következő tárgyakat is: személyes ékszerek (egy-két gyűrű, jegygyűrű, fülbevaló, nyaklánc, bross, púderes szelence, töltőtoll, ceruza stb.), két fényképezőgépet s 24 kazettát vagy 10 tekercs filmet, filmezőgépet s két tekercs filmet, távcsövet, hordozható magnetofont, televíziót, rádiót, pikupot, tíz lemezt, hordozható írógépet, gyermekkocsit, kerékpárt, sátrat, halászfelszerelést, csónakot, vadászfegyvert 100 tölténnyel, sílécet, teniszrakettet stb.

Élelemből a következő mennyiségeket szabad vámmentesen kivinni: egy-két kilogramm sajt, ugyanannyi jam, étolaj, 5—10 konzerv, egy-két kilogramm keksz, 20—30 tojás, 2—3 kilogramm kenyér, két liter szeszes ital, 4—5 liter bor, 200 gramm kávé, 200 gramm kakaó, 300 darab cigaretta vagy 300 gramm dohány. Az élelmiszerek összértéke nem haladhatja meg az 500 lejt.

Vámmentesen szabad kivinni 1000 lej értékű ajándéktárgyat, visszajövet pedig a beváltott pénzösszeggel arányosan, de nem több mint 2000 lej értékben hozhat magával különböző használati tárgyakat a turista.

Külföldre utazó autósok 150 liter benzint (beleértve a kocsi tartályában lévő mennyiséget is) és tíz liter olajat vihetnek magukkal. Minden utas 183 lejt vihet ki az országból, melyből 83 lejt a valutacédula alapján beválthat a meglátogatott országban, 100 lejt pedig vissza kell hozni.

Mindennemű más tárgy kivitele, illetve behozatala hazánk vámtörvényeinek elbírálása alá esik.

SCHIFF LÁSZLÓ

Széles körű elismerés

Amint a Képzőművész Szövetség Országos Konferenciáján rámutattak, művészi mozgalmunk egyre nagyobb elismerésnek örvend nemzetközi téren. A román alkotók számos díjat, érmet és oklevelet szereznek a nagy külföldi rendezvényeken. A napokban nyújtották át a román karikaturistáknak a Szatíra a békeharcban című moszkvai nemzetközi kiállítás hét érmét, mégpedig Eugen Taru, Albert Poch, Ion Dogar-Merinescu, Anton Avram, Valentin Vasiliu, Nicolae Claudiu és Mihai Grosu művészeknek. Nemrég aranyérmet kapott Tereza Paneli, a faenzai nemzetközi kerámiai versenyen.

Corneliu Baba, a nép művésze díjat nyert a szocialista országok szófiai festészeti kiállításán. Ugyancsak a bulgáriai Gabrovoban harmadik díjat nyert négy román karikaturista. A felsorolt sikerek csupán egy részét képezik annak a széles körű elismerésnek, amely hazánk művészeit külföldön övezi.

(Agerpres)

Az A osztályú labdarúgó-bajnokság őszi fordulóinak mérkőzései

I. forduló: (augusztus 12) Bukaresti Dinamo — FC Konstanca, Kolozsvári CFR — Petrolul, Steaua — Resicai CSM, Brassói Steagul roșu — UTA, Petrozsényi Jiul — Craiovai Universitatea, Temesvári Politehnica — Marosvásárhelyi ASA, SC Bacău — Bukaresti Rapid, FC Argeș — Kolozsvári Universitatea, Iași-i Politehnica — Sportul studențesc.

II. forduló: (augusztus 15) Kolozsvári Universitatea — Iași-i Politehnica, FC Konstanca — Steaua, Petrolul — Dinamo, Marosvásárhelyi ASA — Kolozsvári CFR, Rapid — FC Argeș, Craiovai Universitatea — Steagul roșu, Resicai CSM — Jiul, Sportul studențesc — Temesvári Politehnica, UTA — SC Bacău.

III. forduló: (augusztus 19) Steaua — UTA Dinamo — Marosvásárhelyi ASA, Temesvári Politehnica — Craiovai Universitatea, Jiul — FC Konstanca, Iași-i Politehnica — Kolozsvári CFR, Kolozsvári Universitatea — Sportul studențesc, SC Bacău — Petrolul, FC Argeș — Resicai CSM, Steagul roșu — Rapid.

IV. forduló: (augusztus 26) Kolozsvári CFR — Resicai CSM, Rapid — Kolozsvári Universitatea, Steagul roșu — FC Argeș, UTA — Dinamo, Sportul studențesc — SC Bacău, Craiovai Universitatea — Iași-i Politehnica, Temesvári Politehnica — FC Konstanca, Petrolul — Jiul Marosvásárhelyi ASA — Steaua.

V. forduló: (szeptember 2) FC Argeș — Marosvásárhelyi ASA, Iași-i Politehnica — Temesvári Politehnica, Kolozsvári Universitatea — Craiovai Universitatea, Steaua — Rapid, Resicai CSM — Petrolul, FC Konstanca — Steagul roșu, UTA — Jiul, SC Bacău — Kolozsvári CFR, Dinamo — Sportul studențesc.

VI. forduló: (szeptember 9) Craiovai Universitatea — Sportul studențesc, Resicai CSM — FC Konstanca, Kolozsvári CFR — Rapid, Temesvári Politehnica — Kolozsvári Universitatea, Jiul — FC Argeș, Steaua — Iași-i Politehnica, Marosvásárhelyi ASA — SC Bacău, Dinamo — Steagul roșu, Petrolul — UTA.

VII. forduló: (szeptember 15) Petrolul — Temesvári Politehnica, Sportul studențesc Jiul, UTA — Resicai CSM, FC Konstanca — Kolozsvári CFR, Steagul roșu — Steaua, Rapid — Craiovai Universitatea, Iași-i Politehnica — Dinamo, FC Bacău — FC Argeș, Kolozsvári Universitatea — Marosvásárhelyi ASA.

VIII. forduló: (szeptember 30) Jiul — Rapid, Kolozsvári CFR — Steagul roșu, FC Argeș — Sportul studențesc, Marosvásárhelyi ASA — UTA, Craiovai Universitatea — FC Konstanca, Dinamo — Temesvári Politehnica, Resicai CSM — Kolozsvári Universitatea, Steaua — Petrolul, Iași-i Politehnica — SC Bacău.

IX. forduló: (október 7) Steagul roșu — Marosvásárhelyi ASA, Temesvári Politehnica — Jiul, Kolozsvári Universitatea — Kolozsvári CFR, Petrolul — Iași-i Politehnica, Rapid — Dinamo, Sportul studențesc — Steaua, FC Bacău — Resicai CSM, UTA — Craiovai Universitatea, FC Konstanca — FC Argeș.

X. forduló: (október 21) Craiovai Universitatea — Dinamo, FC Konstanca — UTA, Temesvári Politehnica — Steaua, Resicai CSM — Steagul roșu, Kolozsvári Universitatea — SC Bacău, Sportul studențesc — Kolozsvári CFR, FC Argeș — Petrolul, Rapid — Marosvásárhelyi ASA, Jiul — Iași-i Politehnica.

XI. forduló: (október 28) Bacău — FC Konstanca, Steaua — FC Argeș, Iași-i Politehnica — Resicai CSM, UTA — Sportul studențesc, Marosvásárhelyi ASA — Craiovai Universitatea, Petrolul — Rapid, Kolozsvári CFR — Temesvári Politehnica, Steagul roșu — Jiul, Dinamo — Kolozsvári Universitatea.

XII. forduló: (november 4) Rapid — UTA, Temesvári Politehnica — Steagul roșu, Sportul studențesc — FC Konstanca, Marosvásárhelyi ASA — Petrolul, Kolozsvári Universitatea — Steaua, Jiul — SC Bacău, Resicai CSM — Dinamo, FC Argeș — Iași-i Politehnica, Craiovai Universitatea — Kolozsvári CFR.

XIII. forduló: (november 11) Kolozsvári CFR — FC Argeș, FC Konstanca — Iași-i Politehnica, Resicai CSM — Temesvári Politehnica, Dinamo — Steaua, SC Bacău — Craiovai Universitatea, UTA — Kolozsvári Universitatea, Rapid — Sportul studențesc, Jiul — Marosvásárhelyi ASA, Steagul roșu — Petrolul.

XIV. forduló: (november 18) Craiovai Universitatea — Resicai CSM, Marosvásárhelyi ASA — Sportul studențesc, Kolozsvári Universitatea — Jiul, Temesvári Politehnica — Rapid, Petrolul — FC Konstanca, Steaua — Kolozsvári CFR, Iași-i Politehnica — Steagul roșu, FC Argeș — UTA, Dinamo — SC Bacău.

XV. forduló: (november 25) Jiul — FC Argeș — Craiovai Universitatea, Kolozsvári CFR — Dinamo, FC Konstanca — Marosvásárhelyi ASA, Rapid — Resicai CSM, UTA — Iași-i Politehnica, Steaua — Temesvári Politehnica, Steagul roșu — Kolozsvári Universitatea, Sportul studențesc — Petrolul.

XVI. forduló: (december 2) Petrolul — Kolozsvári Universitatea, FC Konstanca — Rapid, Temesvári Politehnica — FC Argeș, Dinamo — Jiul, Steagul roșu — SC Bacău, Steaua — Craiovai Universitatea, Kolozsvári CFR — UTA, Resicai CSM — Sportul studențesc, Iași-i Politehnica — Marosvásárhelyi ASA.

XVII. forduló: (december 9) Marosvásárhelyi ASA — Resicai CSM, Craiovai Universitatea — Petrolul, Sportul studențesc — Steagul roșu, Rapid — Iași-i Politehnica, Jiul — Kolozsvári CFR, UTA — Temesvári Politehnica, SC Bacău — Steaua, Kolozsvári Universitatea — FC Konstanca, FC Argeș — Dinamo.

Szemüveggyártókról — rózsaszín szemüveg nélkül

— Mondja kislány, mi az a kollektiv szerződés?

— ?

— Hát a dolgozók közgyülésérol hallott-e?

— Hogyne, arról hallottam. Nálunk is lesz nemsokára. Azt a kollektiv hogyismondjákot nem ismerem, mert én csak néhány hónapja dolgozom itt.

Ennyiben maradt a párbeszédünk. Én tovább sétáltam a Progresul gyár müanyagrészlegén. Napszemüvegek és szemüvegkeretek készülnek itt. Még emlékszem az állomás melletti kis müheiyre, ahol ez a munka évekkel ezelőtt megkezdődött. Azóta ide költöztek a Bodrogului utca elejére és sokat változott a mühely képe. Valóságos gyár lett. Pop Teodor részlegvezető és Kocsis Lajos, a helyettese, büszkén mutatják a látnivalókat. Belefeledkezem a szemlélődésbe s kis erőfeszítésbe kerül, míg visszajutok eredeti célomhoz. A részlegen ugyanis a dolgozók közgyülésére készülnek. Olyan esemény ez, amely kihat az egész 1973-as esztendőre, sőt jövőre is, hiszen az 1974-es tervfeladatok megbeszélésére és előkészítésére most kerül majd sor. Arra voltam kiváncsi, megtették-e azokat az előkészületeket, amelyek a dolgozók közgyülését alkotó vitafórummá, a kollektiv vezetés hatékony eszközévé teszik.

Nem titok, hogy a siker nem csupán a közgyülést megelőző előkészitő munkáktól függ, hanem attól is, hogyan sikerült megvalósítani azokat a javaslatokat, amelyek a megelőző közgyülésen születtek. Erre a kérdésre nyilván csak a vita során kapunk érdemleges választ. Mégis megpróbáltam tájékozódni ebben az irányban. Kocsis Lajossal és Kolozsvári Sándor szakmunkással beszélgettem a tavalyi javaslatok sorsáról. Kérdéseim meglepetésként érték őket, nem nagyon voltak felkészülve rájuk, de egymás szavába vágva mondották el, hogy a tavalyi közgyülésen elhangzott javaslatok nem maradtak meg a jámbor óhaj állapotában.

— Emlékszem, hogy annak idején felvetettük három pantográf másológép beszerzésének kérdését. Már hetvenkettőben láttuk, hogy erre nagy szükségünk van — mondja Kolozsvári Sándor.

— És mi lett a pantográfok sorsa?

— Nem volt pénzünk az importra — szól közbe Kocsis Lajos —, de a vállalat az önfelszerelési akció keretében maga készitette el ezeket a berendezéseket, amelyekről nyugodtan állithatjuk, beváltak.

A dolgozók bizottságának beszámolójában nyilván nem ez lesz az egyetlen javaslat, amely kedvező megoldást nyer. Ha nem is tökéletesen, de jórészt sikerült megoldani az anyagellátás legégetőbb kérdéseit is s ennek mindenki örül, hiszen tavaly nemhiába szorgalmazták a dolgozók a helyzet javitását. A részleg termelési feladatai évről évre növekednek. Tavalyhoz viszonyitva több mint 140 000 darab napszemüveggel emelkedik a termelés 1974-ben. A termelés volumenének növekedése újabb feladatokat ró az ellátásra, a technológiák korszerüsitésére, növeli az anyagtakarékosság igényét és mindenekelőtt megköveteli a minőség állandó javitását. Ime csak néhány olyan kérdés, amely minden bizonnyal szerepel majd a részlegen megrendezendő vita napirendjén. Mint ahogy szerepelnie kell a kollektiv szerződés teljesitésének is. Az a bizonyos kékköpenyes leányka ugyan nem tudta, hogy mi is az a kollektiv szerződés s azt sem tudhatta, hogy éppen e fontos jogi aktus következtében javulnak állandóan a részlegen dolgozók munkakörülményei. Tavaly még itt-ott panaszkodtak a szellőztetés és a világitás elégtelenségére, de a vállalat vezetősége rövid időn belül mindkét panaszra talált orvosságot. Végigjártam az öltözőket, a mosdókat, a munkahelyet és megállapithattam, hogy a szemüvegrészleg dolgozói egészséges, nyugodt munkakörülmények között töltik el a napi nyolc órát. Nemhiába tették szóvá tavaly a mosdók melegviz-ellátását. Ma már zavartalanul müködik ez is.

Talán úgy tünik, túl sokat foglalkozom azokkal a kérdésekkel, amelyek többé-kevésbé a múlté lettek. Lehet, hogy igy van. De nem szabad elfelednünk, hogy a dolgozók csak olyan munkaközösségben élnek a szocialista demokrácia nyújtotta jogaikkal, ahol meggyőződhetnek arról, hogy minden józan javaslatukat nagy érdeklődéssel, cselekvő segitőkészséggel fogadják a vezetők. Ezt a bizalmi légkört nem könnyü megteremteni, nem szavakon, de tetteken múlik. Mariş Cornel, a Progresul gyár pártbizottságának titkára beszélgetésünkkor elmondotta, maga is részt vesz a részleg dolgozóinak közgyülésén. Dicsérő szavakkal szólt a szemüvegrészleg munkájáról. Összeforrott, lelkiismeretes munkát végző közösség ez, olyan emberek közössége, akik tudják feladatukat s akiktől épp ezért elvárják, hogy felelősségük tudatában éljenek jogukkal. Igen, erről van szó. A dolgozók közgyülése kollektiv vezetőt testület. Az itt elfogadott határozat kötelező mindenkire, a munkásra csakúgy, mint a vezetőre. Nem mindegy, hogyan zajlik le az a tanácskozás. Nekem úgy tünt, hogy az elmúlt esztendő pozitiv tapasztalatai és a részleg dolgozóinak cselekvő munkásöntudata biztositani fogja az eredményt. A részlegen ezekben a napokban teremtik meg az 1974-es tervfeladatok feltételeit, az ötéves terv határidő előtti teljesitésének alapjait.

Sikert kivánunk munkájukhoz!

TOKAY GYÖRGY

Megkezdődtek a dolgozók közgyülései

Feltámasztják-e a vingai bonbont?

Körüllengi a titokzatosság

Mint a legtöbb régi nevezetesség, a vingai bonbon is megteremtette a maga legendáját. Beszéltem olyan vingai lakossal, aki biztos forrásra hivatkozva állitotta, hogy annak idején csak maga a bonbongyár tulajdonosa ismerte a receptjét, soha senkinek el nem árulta, magával vitte a sirba.

De mint a legtöbb legenda, a vingai bonboné sem állja meg a valóság próbáját. Talán azért nem, mert még nem elég régi. Nemcsak olyan emberek vannak, akik hallottak felőle, hanem olyanok is, akik saját szemükkel látták.

A község központjában, a mai tejcsarnok épületében volt a hajdani híres gyár. Tőszomszédságában lakott és lakik ma is Kubis Mária néni, aki 21 éven keresztül tisztviselőként dolgozott a gyárban, 1930-tól 1951-ig, a gyár megszüntetéséig. Most már túl van a hetvenen, de rendkivül világosan emlékszik mindenre.

— Hát milyen is volt az az eredeti vingai bonbon?

— Csokoládéba ágyazott vaniliakrém. Szinte elolvadt az ember szájában, olyan puha volt. Nem kőkemény, mint a mai. Mert most is gyártanak vingait Temesváron és Bukarestben, de mondhatom, hogy szinte egyáltalán nem hasonlit a régihez.

— Mióta tud a vingai gyárról?

— Én a kezdetre nem emlékszem. Bizonyos azonban, hogy az 1920-as években, fiatal lány voltam akkor, négy asszony dolgozott itt. Először az állomáson árusitották a bonbont. Talán azért is ment el olyan hamar a hire. Különösen Arad és Temesvár környékén vált rendkivül népszerüvé. De később az ország több más városába is küldtük.

A tömött, göndör haj még most, fehéren sem akar a kendő alá simulni. A néni megigazitja, aztán tovább emlékezik:

— Az államositáskor mintegy százan dolgoztunk a gyárban és nagyon sokféle cukorkát állitottunk elő. 1951-ben a temesvári Kandia üzemhez csatoltak bennünket. A temesvári gyár vezetősége úgy találta, hogy részlegünk nem elég jövedelmező. Különösen a vizellátással voltak nehézségeink. A saját kutunk vize nem felelt meg, ezért szekérrel, tartályban kellett vizet hordatnunk. Aztán megszüntették a gyárat, a munkások szétszéledtek. Két őr és jómagam voltunk az utolsók. A gépeket szétküldték az ország tizenhét különböző üzemébe. Ezután még jó hosszú idő múlva is kaptunk megrendeléseket, leveleket, még külföldi országokból is.

— Véleménye szerint, mi adta a vingai bonbon sajátosságát, különlegességét, amelyet más gyárak ma sem tudnak utánozni?

— Semmiképpen sem egy titkos recept, amelyet valaki magával vitt a sirba. A gyár egyik volt mestere, Prász Frigyes ma Aradon él, egy évvel ezelőtt a község vezetőinek kérésére eljött ide és próbaképpen készitett a régi csokoládéból. A sajátosság nyitja szerintem a gondos kézi munka volt és persze egy bizonyos recept, amelyet ma is bárki megtudhat, nem titok.

Több változat, de melyik valósitható meg?

— A vingai bonbon feltámasztásának problémája sokkal nagyobb hullámokat vert fel, mint a kivülálló gondolná — mondja Caraciov Anton elvtárs, a községi néptanács elnöke. Egy évvel ezelőtt a megyei pártbizottság több vezetője jelenlétében a községben került napirendre a kérdés. Több változatot vitattunk meg. Ezek közül azóta elesett az, hogy központi beruházási alapból a temesvári Kandia gyár létesit Vingán egy üzemrészleget. Maradt a másik változat, amely szerint kezdetben a fogyasztási szövetkezet Vingán létesitendő uj cukrászmühelyében készitenek vingai bonbont.

Az is [illegible]ságos volna — folytatja Caraciov [illegible] —, hogy a községi néptanács saját pénzalapból létesitsen egy kisebb bonbongyárat. Egymillió lej rendelkezésünkre állna ehhez. De nincs, aki a terv megrendelésével, az épitőanyagellátással és a többi hasonló problémával foglalkozzék. Másszóval a néptanács egyelőre nincs berendezkedve ilyen nagy volumenü munkálat lebonyolitására.

— Alelnök elvtárs, végeredményben mi maradt még Vingán a néhai bonbonból? — kérdezzük.

— A tradició — válaszolja. Vagyis itt él az egykori munkások jó része és bármennyire furcsának tünik is, mindmáig megmaradt a bonbongyártás szelleme. Elég csak néhány szót szólni erről nyilvánosan, azonnal mindenkit rendkivüli módon foglalkoztatni kezd és lázba hoz a dolog.

Visszatérve a bonbongyártással kapcsolatos második variánshoz, a néptanács alelnökétől megtudjuk, hogy két héttel ezelőtt készült el a fogyasztási szövetkezet vingai cukrászmühelye, a nagyszerü hagyomány folytatásának egyetlen jelenlegi reménysége.

Elfújta a szél?

Az uj cukrászmühelyben két hete valóban minden a helyén, csak éppen semmit sem tehetnek, mert nincs müködési engedélyük. Járt már erre a megyei egészségügyi felügyelőség képviselője, de a cukrászok pechére nem találta megfelelőnek a vizellátást. Pontosabban, egyáltalán nem találát a csapokban vizet. Nem tartozik szorosan a témához, de lehetetlen szó nélkül hagynunk, hogy valakinek a hibájából, főszezonban, két hete vesztegel az uj cukrászmühely.

— Készitenek-e itt vingai bonbont? — kérdezem a mühely fiatal és ujdonsült vezetőjét, Mornăilă Floaret.

— Nem, nem tudok róla — feleli.

Előkerül közben a vingai szövetkezet vezetője, Markó György is, aki bizonyos fokig ismeri a bonbongyártás körüli huzavonát.

— Hogyne készitenénk — mondja, s bizonyitékként behoz egy kartondobozt, amelyben több mint egy éve állanak a Prász Frigyes készitette csokoládé-gömbök.

Ugy látszik azonban, a laboratórium az első próbáknál maradt s elejtette a bonbon ügyét. Később a fogyasztási szövetkezet megyei gazdasági vállalatánál is felvetettem a kérdést, de ott sem fogadták valami nagy lelkesedéssel az ötletet.

Végül is lesz vingai bonbon, vagy sem? Kubis Mária néni a gyártás lényegét a gondos kézi munkában látta. Manapság már nincsenek olyan emberek, akik ezt a munkát elvállalnák? Vagy okos gépek, amelyek a kézi munkát pótolnák?

A községnek vitathatatlan szüksége lenne a gyárra. Talán nem pont bonbongyárra, dehát ha ez a hagyomány, miért ne ilyesmit támasszunk fel. Nem csupán a tradició ápolásának kedvéért, de a foglalkoztatási gondok megoldása érdekében is. Bár mindenki úgy vélekedik, hogy a helyi hagyományok felhasználására szükség van, eddig megelégedtek az óvatos latolgatással. Ideje lenne tovább lépni ezen az úton. Annál is inkább, mivel a megyei szervek támogatásukról biztositották a vingaiakat.

FEKETE GÉZA

Az SNB—320 eszterga, amelyet az aradi gépgyár legutóbb vett fel gyártmányjegyzékére, egyike azoknak a román tervezésü szerszámgépeknek, amelyeket nemrég kiváló müszaki minőségükért tüntetett ki a szakminisztérium.

Szerszámgépiparunk uj terméke eredeti konstrukciójával különbözik a klasszikus esztergáktól, ami lehetővé teszi könnyebb kezelését és karbantartását. Az SNB—320 eszterga többek között különleges fordulatszám-váltóval van felszerelve, s ennek révén egyetlen gombnyomással menet közben megváltoztatja a fémforgácsolás sebességét. Ez a termelékenység 20 százalékos növekedését eredményezi az eddigi esztergákhoz viszonyitva.

(Agerpres)

A kolozsvári Metalul Roşu vállalatban megkezdték egy újabb román kötőgép gyártását Virginia Juncu tehetséges feltaláló terve alapján. A feltaláló előző alkotását, a keszty üujjakat kötő gépet aranyéremmel tüntették ki és jelenleg számos európai országba exportálják. Az újabb gép Virginia Juncu kijelentése szerint újabb külföldi megrendelőket szerez termékeinknek. Az uj gép méteráruban vagy minta szerint köt a szükségletnek megfelelően. Erős alkata, automatizálási foka és pontossága, valamint a kötöttáru finomsága nagy előnyt biztosit a többi gépekkel szemben.

(Agerpres)

Karikaturistánk igazságot szolgáltat

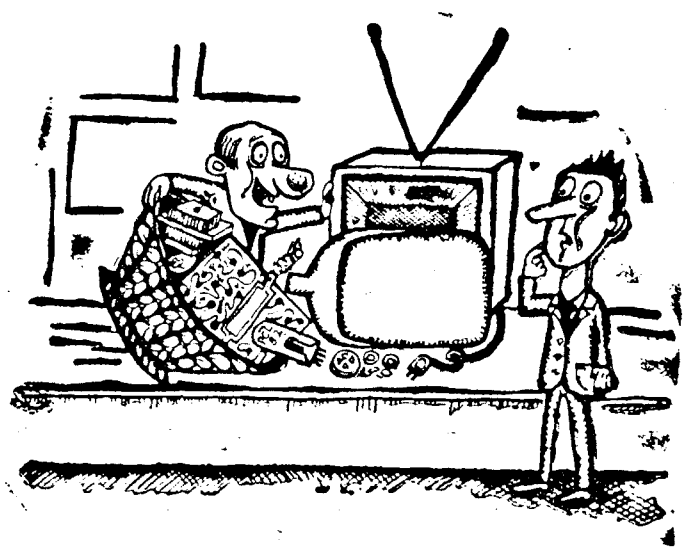

— A kedves vevő a régeni gépgyárban dolgozik? Akkor nem kell csodálkoznia, maguk is alkatrészeket küldenek Aradra kész gépek helyett. Vigye haza kosárban a televizlót és szerelje össze magának. De fizetni most kell!

A NEGYEDIK DIMENZIÓ

Az idő, a térrel együtt, a mozgásban lévő anyag egyik alapvető létezési formája. A jelenségek, a történések, a folyamatok „negyedik dimenziója". Sodrása feltartóztathatatlan, a pillanatnyi jelent a múlt és a jövő közé ágyazza be.

Az idő fogalmának megszületéséhez a mozgás s a változások kapcsán vezetett az út. A periodikusan ismétlődő jelenségek, elsősorban a nappalok és éjszakák változása, az egyenletesen folyó idő fogalmát eredményezték.

Az idő fogalmának tartalmáról a filozófiai gondolkodás megszületésének pillanatától kezdve sokat vitáztak. Az idő fogalma tapasztalatosan gazdagodott, az időről szerzett ismereteink egyre bővültek.

Arisztotelész úgy vélte, hogy „egy és csakis egy idő létezik". A materialista Epikurosz azt állította, hogy „az idő nem létezik önmagában, önmaga által, hanem csak érzékelhető tárgyakon keresztül".

Az újkori természettudományokban, a mechanika alaptörvényeinek a megfogalmazásakor, Newtonra vár a tér és az idő fogalmának szabatos értelmezése. Az ő nevéhez fűződik az **abszolút idő** fogalma, amely „magában, természeténél fogva egyenletesen, minden tárgyra való vonatkozás nélkül telik".

A newtoni fizika sikerei, a természettudományokban és a filozófiában egyaránt csaknem az apriori kategória rangjára emelték mind az abszolút idő, mind az **abszolút tér** fogalmát.

A tapasztalat azonban megcáfolta az abszolút idő létét. Einstein, aki azt vallotta, hogy „a józan ész nem egyéb, mint 18 éves korunkig belénk rögződött előítéletek halmaza", szembeszállt a klasszikus fizika számos állításával s teljesen új megvilágításba helyezte a tér és az idő fogalmát.

A **relativisztikus idődilatáció** lényegében azt jelenti, hogy egy rendszerben nagy sebességgel haladó tömegpont felett nem ugyanaz az idő telik el, mint a rendszerben nyugvó anyagi tárgyak felett. Egy úgynevezett „tehetetlenségi" rendszerben mért időtartam mindig nagyobb, mint a benne mozgó testtel együtthaladó megfigyelő által észlelt időtartam. Ezt nevezik idődilatációnak, s képletesen úgy is megfogalmazhatjuk, hogy a „mozgó óra lassabban jár".

E jelenség következménye s egyben a speciális relativitáselmélet egyik legszebb kísérleti bizonyítéka, a légkör felsőbb rétegeiben, a kozmikus sugárzásban keletkező **müonok** észlelése a Föld felszínén. Ezeknek a részecskéknek az idődilatáció folytán a látszólagos, vagy másképpen laboratóriumi élettartama a fényét megközelítő sebesség esetén megnövekszik, s pályájuk hossza megfigyelhetővé válik.

Ma már a materialista filozófiában és a természettudományokban is elfogadott tény, hogy az idő csak az anyag által létezik. Mérésére, jelzésére az anyagi világ monoton, vagy periodikus jelenségeit, például az éjszakák és a nappalok váltakozását (vagyis a Föld tengelykörüli forgását) veszik alapul. Ez az úgynevezett **világidő**, amelynek szabványként való elfogadása a Föld tehetetlenségi momentumának ingadozásai miatt vita tárgyát képezheti.

Célszerűbb szabványidő-jelzőként elfogadni a Föld napkörüli keringését **(efemerisidő)**, vagy az atomok és a molekulák rezgését, illetve az általuk kibocsátott elektromágneses hullámok rezgésszámát **(atomidő)**.

Az idő fizikai sajátosságait csak a térrel és az anyaggal való szoros összefüggésben értelmezhetjük meg. Ebben nagymértékben segítségünkre van a relativitáselmélet, amely eloszlatta azt az előítéletet, hogy az egymáshoz képest mozgó tárgyak fölött ugyanaz az idő telik el. Az eltérés azonban csak a fényét megközelítő sebesség esetén számottevő és ezért a mindennapi megfigyelésben nehezen észlelhető.

R. J.

Az idő és annak mérése egymástól elválaszthatatlan fogalmak. Éppen ezért az órák gyártása mindig is fontos problémát jelentett. Országunk első és egyetlen óragyára az aradi Victoria, ahol a legkülönbözőbb időmérők készülnek.

Képünkön: Mişici Dumitru gépbeállító ellenőrzi: megfelelő pontosak-e az automata esztergán készült alkatrészek?

(KELEN FERENC felvétele)

A pontos idő

Az időt feltétlenül mérni kell, hiszen a gyakorlat, a mindennapi élet megkívánja az eltelt idők összehasonlítását, illetve pontos meghatározását.

Általában az idővel kapcsolatos egységeket csillagászok határozzák meg az égitestek egymáshoz viszonyított állásai szerint. A szokásos alapegység a NAP, ami alatt rendszerint 0 órától 24 óráig tartó időt értünk. Pontosabban a nap egy természetes mértékegység, amely kifejezi azt az időtartamot, amíg a Föld egyszer teljesen megfordul a tengelye körül. A fentiek alapján megkülönböztetjük a CSILLAGNAPOT és a NAPNAPOT aszerint, hogy a csillagokhoz vagy a Naphoz viszonyítjuk a Föld keringését. Mivel azonban az ember a gyakorlat, a munkavégzés és általában minden tevékenység a nappalhoz és éjszakához köti, a földgömbnek a Naphoz viszonyított helyzetét kell elsősorban tekintetbe vennünk s ekkor a **valódi napról** beszélünk, ami alatt a napkorong középpontjának két egymásutáni delelése között eltelt időt értjük. A valódi napnak megfelelő időt csak napórával lehet mérni, mert ez igencsak változik, tekintettel arra, hogy a Föld saját tengelye körül nem forog mindig ugyanazzal a sebességgel. A valódi napok középértéke adja a **középidőt**, ami már az általunk mért időt jelenti.

A következő látszólagos nehézséget az okozza, hogy amíg a Föld egyik pontján delelőn van a Nap, egy másik ponton még csak ezután lesz vagy már ezelőtt volt ugyanabban a helyzetben. Ezért kell bevezetni a **helyi idő** fogalmát s így egy adott helyen akkor van dél — 12 óra —, amikor a napkorong középpontja a felső delelési ponton van. Ettől a pillanattól kezdve előre és vissza számítva 12—12 órát megkapjuk a teljes nap időtartamát. A fentiekből azonnal az következne, hogy a Föld csaknem minden pontján más és más pillanatban van dél, azaz a nap máskor kezdődik Temesvárott és máskor Aradon, néhány másodperc különbséggel.

Ezen zavarok leküzdésére vezették be az **időzónákat**, amelyek a **hivatalos helyi időt** adják meg. Nemzetközi megegyezéssel a földgömböt 24 időzónára osztották, s minden ilyen zónát határoló délkör egymástól 15 fokra van, azaz a határoló délköröknél a delek közötti különbség egy óra. Így a 24 zóna minden határán a 24 óra alatt egyszer dél van s a zónán belül az eltérés a pontos időtől a hivatalosig legfeljebb egy óra. A kezdő zóna a Greenwichi Csillagvizsgáló mellett áthaladó hosszúsági körtől 7 fok 30 percre keletre és ugyanennyire nyugatra terjed ki. Ezután következik az első zóna és így tovább. Egy, a hosszúsági köröket feltüntető térképet szemlélve, azonnal megállapítható, hogy hazánk a második időzónába tartozik s így a greenwichi időtől való eltérése két óra. Természetesen, egy kisebb ország, ha területének egy része nem is tartozna ugyanahhoz a zónához, mégis egészében egyazon idő szerint igazodik gyakorlati okokból.

Hazánkban, a hivatalos idő és a helyi idő közötti eltérés Aradon valamivel több mint 34 perc, Bukarestben pedig 15 perc, 37 másodperc, azaz ennyivel később van a helyi dél, mint a hivatalos.

Az idő mérése

A pontos idő meghatározására rendkívül finom szerkezetű és állandó biztonsággal működő műszerekre van szükségünk. Az időt, i. e. 2500 körül Kínában és 1500 körül Egyiptomban már mérték, éspedig napórákkal. Ez lehet egyenlítői és vízszintes napóra. Az előbbinél egy kört 15 egyenlő ívre osztunk s egy, a kör középpontjában a síkra merőleges pálca árnyéka jelzi az időt. A vízszintes napóra esetében a lapra egy olyan háromszöget rögzítünk, amelynek hegyesszöge egyenlő a megfigyelési hely földrajzi szélességével. Itt azonban a kört 15, de nem egyenlő ívre osztjuk, s az ívek nagyságát matematikai úton határozhatjuk meg.

Időszámításunk előtt 640 körül jelent meg Asszíriában az első nyilvános vízióra, de bizonyos, hogy már ezelőtt is használtak homokórákat. Ezek inkább időtartamok megjelölésére szolgálnak, amelyek néhány perctől több óráig terjedhetnek.

Párizsban 1300 körül szerkesztik az első kerekes órát, amely azután az 1658-ban Huygens holland fizikus által feltalált ingaórákkal együtt rövid időn belül széles körben elterjedt.

A jelen pillanatban az órákat három nagy csoportra osztjuk: beszélünk inga-, hordozható- és villanyórákról. Mind az ingaóránál, mind a hordozható, finom szerkezeteknél föllép az a veszély, hogy a levegő felmelegedése és lehűlése, valamint a légnyomásváltozás során az ingarúd, illetve a rugó kiterjed, vagy összehúzódik, s ennek ellensúlyozására különböző kompenzációkat (kéneső, rácsinga, spirális rugók stb.) alkalmaznak.

Sokkal pontosabbak az elektromos árammal működő órák, amelyek méretre a legszélsőségesebb lehetőségek között változhatnak és amelyek a másodperc ezredrészének mérésére is alkalmasak.

A Szovjetunióban néhány évvel ezelőtt olyan órát szerkesztettek, Merkulov professzor vezetésével, amely minden 55 évben késik egy másodpercet. Ez a késés is olyan pontos, hogy az órát biztos időjelzőnek tekinthetjük. Szerkezete az ammóniamolekula nitrogénatomja segítségével működik, amely másodpercenként 23 billió 870 millió rezgést végez, s ezzel a rezgésszámmal rádióhullámokat tart ellenőrzés alatt, s az így szabályozott elektromos berendezések irányítják az órát.

Csehszlovák tudósok a közelmúltban olyan atomórát szerkesztettek, amely csak minden 33 ezer évben késik egyetlen másodpercet. Mindezeknél még pontosabb a Szovjetunióban legutóbb megszerkesztett lézeróra, amelyet egymillió évig nem kell beigazítani.

Természetesen, ha vannak ilyen pontos órák, akkor az embereket a pontos idő is érdekli. Ezért csaknem minden országban megszervezik a pontos idő-szolgálatot. A nap delelésének pillanatában egy óra által mutatott idővel összehasonlítva megállapíthatjuk az óra eltérését néhány napon át s így megkapjuk a szerkezet pontatlanságát. A Bukaresti Csillagvizsgáló Intézetben a pontos idő megőrzése állandó nyomáson és hőmérsékleten lévő inga-, valamint kvarcórák segítségével történik. A pontos időt a rádióban közlik egy olyan inga szerint, amely együtt jár az intézet ingájával.

A Greenwichi Csillagvizsgálónak állandó időjelző rádiója van, amely percenként jelenti a pontos időt. Egy-egy intézet pontos időt mérő óráinak ellenőrzését és irányítását külön szakcsoport végzi.

A naptár

A történelem folyamán nagyon sok naptárt használtak és használnak. Legelterjedtebb volt az 1582 előtt használt Julián-naptár és az ezután, ma is használatos Gregorian (Gergely) féle kalendárium. A kényelmetlenséget általában az a tény okozza, hogy egy év — azaz azon időszak, amíg a Föld egyszer teljesen megkerüli a Napot — 365 nap, 5 óra 48 perc és 46 másodpercből áll, s így a fennmaradó közel 6 órát négyévenként pótolják, majd így az évenként összegyűlt 11 perc 14 másodpercet százévenként leszámítják.

Jelenlegi naptárunkban a hónapok 28, 29, 30 vagy 31 napból állanak, ami sok kellemetlenséget okoz. A Hold fázisaira külön nyilvántartást kell vezetni, s az egyéb kimutatások is állandóan változnak. A különböző napok minden évben, minden negyedévben és minden hónapban a hét más és más napjára esnek. Ezért a század első felében a római nemzetközi csillagászati kongresszus elhatározta a naptár reformálását. A Népszövetség magáévá tette a döntést, azonban a beérkezett közel 2000 javaslat közül egy sem került bevezetésre a világháború okozta nehézségek miatt. Az ENSZ is foglalkozott a kérdéssel, s ma is napirenden tartja, annál is inkább, mert azóta sikerült leszűkíteni az említett számot két-három lényegesebb és hasznosabb változatra. Az alábbiakban idézzük a javaslatok lényegeit.

Az egyik változat szerint az esztendő 13, egyenként 28 napos hónapból állna, a megmaradó egy nap a 13. hónap utolsó és az első hónap első napja közé ékelődne, s a Világbéke Napja elnevezéssel általános ünnep lenne. Így minden hónap ugyanazon (számú) napja a hét ugyanazon elnevezésű napja lenne, míg a Világbéke Napja nem viselne megnevezést. Tehát a 13. hónap 28. napja szombat lenne majd az ünnepnap, s azután az első hónap első napja vasárnap. Szökőév alkalmával még lenne egy békenap, ugyancsak megnevezés nélkül, tetszés szerint elhelyezve.

A második változat — s ez áll a legközelebb az érvénybe lépéshez — az évet négy negyedre osztja, minden negyed 91 napos és három hónapból állana, egy 31, és két 30 naposból. Így évnegyedenként ismétlődnének a napok elnevezései, tehát három hónap naptára az egész évet jelölné. A fennmaradó napra és a szökőév plusz napjára az elképzelés megegyezik a fenti javaslat erre vonatkozó utasításaival. Tehát megmaradna a 12 hónap, január 1 mindig vasárnap lenne, ami biztosítaná, hogy rövid időn belül bármely dátumról megmondjuk, hogy milyen napra esik. Így a hónap munkanapjainak száma is állandó (26) lenne.

Természetesen a világnaptár bevezetéséhez szükséges, hogy minden ország beleegyezzen s egyszerre vezesse be egy olyan év január 1-én, amikor ez a nap vasárnapra esik. Legközelebbi lehetőség tehát 1978-ban lesz. Bár néhány születésnap „eltűnik" így (március, május, augusztus, december 31), de előnye kétségtelenül nagyobb. Az új naptár bevezetését több állam szorgalmazza, így például India, ahol jelenleg 400, különböző naptár van érvényben.

MATEKOVITS MIHÁLY

Megyénk ifjúsága küldöttei a X. Világifjúsági Találkozón

Július 28-án, jövő szombaton kezdődik Berlinben a X. Világifjúsági Találkozó. A nemzetközi ifjúsági mozgalom fontos eseménye lesz, a kölcsönös jobb megismerésért, a népek közeledéséért, harcoló fiatalok nagy ünnepe. 1973-ban a Világifjúsági Találkozó az antiimperialista szolidaritás, a béke és a barátság jelszava alatt zajlik.

Néhány napig az NDK fővárosa lesz a földkerekség fiataljainak találkozóhelye. Az összes kontinensekről érkezett sok ezer fiatal közt lesznek hazánk küldöttei, köztük hét Arad megyei ifjú. A legjobbak közül választották ki őket, munkájuk, eredményes tevékenységük elismeréseképpen. Alább röviden bemutatjuk őket. Egyetlen fiatallal nem sikerült találkoznunk, Lazăr Loghinnal, aki a sportban szerzett nagy érdemeket: román és európai cselgáncs-bajnok.

FERICEAN MIRCEA, a Vagongyár KISZ-bizottságának titkára, a legnagyobb Arad megyei ifjúsági szervezetet képviseli. Huszonhat éves, három éve párttag, hosszas tapasztalattal rendelkezik a szervezeti munkában. A vagongyári szakiskola elvégzése után a szerszámkészítő-műhelyben dolgozott, itt választották be a büróba, majd az üzemi KISZ-titkár helyettese lett. Ez év elejétől pedig titkára annak az ifjúsági szervezetnek, amely nemcsak létszámában a legnagyobb, de tevékenysége is igen gazdag, sokoldalú. A különböző területeken elért eredményeiért többször is kitüntették a vagongyári ifjúsági szervezetet a KISZ Központi Bizottsága és a megyei KISZ-bizottság díszoklevelével.

— Azzal az elhatározással megyek a Világifjúsági Találkozóra — mondotta Fericean Mircea —, hogy megismerjem más országok fiataljainak életét, harcukat a béke, a haladás, a népek közötti barátság és együttműködés eszméinek megvalósításáért. Egyben hozzá szeretnék járulni ahhoz, hogy más országok fiataljai is megismerjék a romániai fiatalok életét és munkáját, erőfeszítéseiket a sokoldalúan fejlett szocialista társadalom megvalósításáért.

★

BIRTA TEODOR nevét és arcképét gyakran láthatja az, akinek az Astoria szálloda előtt felállított élmunkás-pannó előtt visz az útja. A szocialista munkaversenyben hosszú idő óta kiváló eredményeket ér el, a VIT-re küldését az Aradi CFR-csomópont KISZ-titkárhelyetteseként végzett munkája is indokolja. Nyolc éve dolgozik a vasútnál s ezt a munkahelyet nem is kívánja megváltoztatni. Még idekerülése évében beiratkozott az esti liceumba.

— Milyen érzés volt megtudni, hogy a VIT-re javasolják?

— Nagy elégtétel. „Ez elismerése annak, hogy sikerült a megyei KISZ-bizottság bürójának tagjaként is helytállnom" — ez volt az első gondolatom. És természetesen nagyon örülök annak, hogy a megye és Románia ifjúságát képviselhetem Berlinben. A többieknek is ez az érzése, még akkor is, ha nem mindenkik mondja el.

Birta Teodort, a CFR karbantartó részlegének marósát — mondhattuk volna úgy is: esztergályosát, hisz ez az alapszakmája — tavaly felvették a párttagok sorába, a politikai KISZ-oktatásban propagandista. A titkárhelyettes példaképe lehet a vasútnál dolgozó fiatalok előtt, a munkában, a szervezeti tevékenységben, a magánéletben tanúsított magatartásáért egyaránt.

★

Huszonnégy éves, Kisperegen tanult mesterséget és kovács lett az mtsz-ben CS. VERES IMRE. Két évvel ezelőtt KISZ-titkárrá választották a szövetkezet fiataljai. Ugyancsak 1971-től párttag.

Jórészt személyéhez, munkájához fűződik az ifjúsági szervezet tevékenységének érezhető fellendülése az utóbbi időben. Persze távolról sem mondható, hogy Kisperegen minden megoldódott. A titkár nagyon jól tudja, hogy az ifjúsági szervezet nyilvántartásában szereplő 81 fiatal közül a nősek, férjezettek főleg, úgy érzik, kiöregedtek az ifjúság soraiból. Talán Cs. Veres Imre lesz az, aki házasodása után példát fog mutatni. Pedig elfoglalt ember, főleg mióta szakmát változtatott. A termelőszövetkezet ugyanis traktort vásárolt, s a KISZ-titkár volt az, aki vállalkozott: a nyergébe ül. Nem is bánta meg választását, bár a traktoros számára dologidőben reggeltől estig tart a munka.

Sokoldalú ember, kulturális-sportakciókat szervez, a kisperegi futballcsapat kapusa...

— Mit vár a Világifjúsági Találkozótól?

— Biztosan nagyon szép élmény lesz, sok fiatalt ismerhetünk meg, s hazatérve lesz mit mesélnünk azoknak, akiknek nem volt a mienkhez hasonló szerencséjük.

★

A küldöttség legfiatalabb tagja — július 20-án tölti be a tizenhét évet — MAGDA MARIA, a seleusi mtsz KISZ-titkára. Két évvel ezelőtt végezte az általános iskolát, nemrégen lett az ifjúsági szervezet titkára s maga is úgy érzi, nagy megtiszteltetésnek számít, hogy a nála jó néhány esztendővel idősebbek is úgy ítélték meg: képes lesz a KISZ-szervezet irányítására. Megválasztották, s nem kell panaszkodnia: tekintélye is van.

Magda Maria elégedetten beszél faluja fiataljairól, arról, hogy az idén sokkal aktívabban kapcsolódtak be a termelőszövetkezet munkájába s az ő szorgalmukat is dicsérik az elmúlt évekét felülmúló terméseredmények.

Az ifjúság nyilván nem maradhat ki a falu kulturális életéből sem. Kedvelik is a szép dalt, a táncot, a versmondást a seleusiak, a helyi tanerők és a KISZ-szervezet támogatásával műsoros esteken, agitációs művészbrigádban, tánccsoportban lépnek közönség elé. Vasárnap délutánonként áll még a hagyományos tánc a kultúrotthonban, amelynek környékét ugyanúgy, mint az iskoláét, a fiatalok önkéntes-hazafias munkával szépítették, lásították.

Maria először jár külföldön, s megvallotta, úgy érzi, csigalassúsággal telnek a napok a Világifjúsági Találkozó kezdetéig...

★

A liceum elvégzése után, 1968-ban került Aradra a December 30 textilgyárba INDRIEŞ ANICA. Nővére itt dolgozott már s Anica az iskolában is sokat hallott a szövőnői szakmáról. „Kíváncsivá tettek, úgy döntöttem: a textilgyárba jövök".

Köztudott, a textilgyári dolgozók nagy többsége nő, nagyon sok köztük a fiatal; Indrieş Anicát rövidesen a KISZ-bizottságba választották, ahol a lányok munkájáért felelt. Alaposan megismerhette a több mint 2000 KISZ-tag sajátos élet- és munkaproblémáit.

Közel két éve a textilgyár ifjúsági szervezetének titkára.

— Mit mondana a VIT-en, ha más országok fiataljai az aradi üzem ifjúsági szervezetének munkájáról érdeklődnének?

— A megyében és Romániában közismert könnyűipari vállalat a mienk. Termékeinket azonban nemcsak itthon, de a világ egyre több országában ismerik és értékelik. Harmincnégy országba exportálunk, s az sem lenne meglepő, ha Berlinben gyárunkból kikerült ruhaanyagokat látnék. Mindenesetre a Világifjúsági Találkozón sem kellene szégyenkeznem, lenne mit mondanom a gyár fiataljainak eredményeiről, lelkes munkájukról, hozzájárulásukról a tervfeladatok megvalósításához, az ötéves terv határidő előtti teljesítéséhez.

★

Tizenkilenc éves, a nyáron érettségizett az Aradi 5-ös számú Liceumban. TUGULEA COSTICĂ Berlinbe már lehet, hogy főiskolásként utazik el, ugyanis a napokban felvételizett a fővárosi színművészeti főiskolán.

Gyermekkora óta színésznek készül, s elhatározása, hogy szándékáról nem mond le egykönnyen. Osztálytársai, barátai is úgy ismerik, hogy ha valamit a fejébe vett, azt véghez is viszi.

A liceum utolsó évében az iskola KISZ-titkára volt, azelőtt titkárhelyettes. Nemhiába készül művészi pályára, az iskolában is „gyakorolt", közreműködött irodalmi műsorok megszerkesztésében, az iskolai ünnepségek kultúrprogramjának összeállításában. Versírással is foglalkozott, néhány alkotása az iskola folyóiratában jelent meg. Sportolt, futballozott, kézilabdázott, evezett, az utóbbi időben pedig a céllövészetet kedvelte meg. Szép eredményeket ért el, számos versenyen részt vett, csak az érettségi és a felvételire készülés miatt hagyta abba — egyelőre legalábbis — a teljesítmény-sportot.

Amikor megtudta, hogy őt is javasolták a VIT-en való részvételre, azt hitte, tévedésről van szó. Aztán kiderült, hogy nem, s Costică bizonyára a felvételi izgalmai közepette is gyakran gondolt Berlinre, a VIT-re.

Emlékek

1953 augusztus, Bukarest. Világifjúsági Találkozó...

...Egymásután villannak fel emlékezetemben két évtized távlatából a színes, kavargó képek, fülemben cseng a felejthetetlen dallam: Egy nagy cél érdekében tör előre ifjú seregünk...

Gondolatban itt vannak mellettem barátaim, a világ négy tájáról: a mindig mosolygó szemű, vékonyka Tran Trong Quat (vajon rámosolygott-e a béke napja szeretett hazájában, a hős Vietnamban?), Ismail Bhoola, aki délafrikai bennszülött létére — saját szavai szerint — először a mi hazánkban, Bukarestben érezte, hogy olyan ember, mint a többi, Juan Rodriguez, akinek kubai spanyol temperamentumába néger ősök higgadt bölcsességre intő vére keveredett (Fidel Castro barbudosai között bizonyára ő is ott volt!). Valamennyit látom lelki szemeimmel: Fekete Afrika akkor még gyarmati sorban sínylődő ifjait, akiknek szabaddá lett országaiban azóta az ünnepi zászlórudakra már felkúszott a nemzeti lobogó, rajta a felszabaduló Afrikát jelképező fekete csillaggal. Emlékszem a mindig egyformán kedves, udvarias kínaiakra, az erőtől, elszántságtól duzzadó ausztráliai dokkmunkásra, a Hamlet királyfi alakját idéző fiatal dán kommunista parlamenti képviselőre, a sok-sok névtelen ifjúra, aki elhozta közeli és távoli hazája üzenetét: veletek együtt küzdünk a közös célért, az emberiség békéjéért...

És felbukkannak emlékezetem képernyőjén olyan arcok és nevek, amelyeket nem lehet elfelejteni: dr. Petru Groza, Enrico Berlinguer, Erich Honecker...

...Visszaemlékezem a délelőttre, amikor a nagyszabású gyűlésteremmé átalakított Floreasca csarnokban a DIVSZ soros elnöke, a nagy esemény súlyának tudatától remegő hangon jelentette be: Koreában megkötötték a fegyverszünetet, és a több száz küldött leírhatatlan lelkesedéssel ugrott fel a helyéről, percek alatt mindenki a hosszú asztalok tetején állt és sok nyelven, egy szívvel és akarattal énekelte egymás kezét fogva: Egy a jelszónk, a béke...

...Emlékek, soha el nem halványuló emlékei egy ifjúságnak, mely büszkén és boldogan vallhatja magáról: részese lehetett egy új világ megteremtésének hazánkban...

Most újra világifjúsági találkozóra készülődnek országunk és az egész földkerekség fiataljai. Mit kívánjon nekik a IV. bukaresti VIT ma már deresedő fejű egykori részvevője?

Szolgálják ifjúi lelkesedéssel, minden nehézséggel dacoló kitartással a soha el nem évülő eszmét: a népek békéjének és szabadságának ügyét!

MANNHEIM-SZABÓ MARIA

Az oldalt
JÁMBOR GYULA
szerkesztette

1973. július 20.,
Péntek

Napkelte 4.49, napnyugta 19.54 órakor. Az évből eltelt 201 nap, hátra van még 164.

Mindenkit érdekel

A turisztikai idényre való tekintettel a CFR aradi menetjegyirodája számos távolsági vonat utasai részére elővételben is árusít menetjegyet, éspedig:

— A 202-es számú gyorsvonatra, amely Arad—Constanța között közlekedik (útvonala Arad—Szeben—Brassó—Bukarest—Constanța és Aradról indul 20.32 órakor), valamint a 132-es számú gyorsvonatra, amely Temesvár—Pitești—Bukarest útvonalon közlekedik (Temesvárról indul 20.07 órakor) tíz nappal előre, illetve az indulás napján 16.30 óráig megvásárolható a menetjegy;

— a 102-es számú gyorsvonatra, amely Temesvár—Bukarest között közlekedik (Roșioron át) és Temesvárról 0.20 órakor indul, úgyszintén a 104-es gyorsvonatra, amely azonos útvonalon közlekedik, de Temesvárról 12.51 órakor indul, valamint a 259,222-es vonatra (útvonala Temesvár—Buziás—Lugos—Ilia—Szeben—Bukarest, indulás Temesvárról 10.18 órakor) tíz nappal előre, illetve az utazást megelőző napon 16.30 óráig;

— ugyancsak tíznapos elővételt vezettek be és a menetjegyek megvásárolhatók az indulás előtti napon este 19.10 óráig a következő vonatokra: 26-os számú rapid (Arad—Temesvár—Bukarest, indulás Aradról 8.46 órakor), 212-es gyors (Arad—Szeben—Bukarest, indulás Aradról 2.41 órakor), 343-as gyors (útvonal: Temesvár—Arad—Nagyvárad—Vatra Dornei—Iași, indulás Aradról 8.18 órakor.)

— a 206-os Transdanubian gyorsvonatra nem váltható meg előre a menetjegy (útvonala Arad—Szeben—Brassó—Bukarest, indulás Aradról 14.30 órakor), hanem csak az indulás napján 14 órától a vasútállomáson;

— a menetjegyiroda felhívja az utasok figyelmét, hogy a körutazási jegyeket naponta megválthatják az irodában 7.00—18.45 óra között, kivéve vasárnap és más ünnepnapokon, amikor az iroda reggel 7-től déli 13 óráig tart nyitva.

Időjárás

Az Aradi Meteorológiai Központ jelenti: ma, július 20-án változó idő. Átmeneti felhőzet és kisebb eső lehetséges villámlások kíséretében. Mérsékelt, majd kissé megélénkülő nyugati, északnyugati szél. Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 15 és 20, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig 26 és 31 fok között.

GYÁSZJELENTÉS

Mély fájdalommal tudatom, hogy szeretett férjem

MUNTEAN PAVEL

59 éves korában elhunyt.

Temetése ma, 20-án 17 órakor lesz az Eternitatea temetőben.

Gyászoló hitvese

(470)

Tájékoztató

Szerkesztette SZABÓ JÁNOS

Hogy könnyebb legyen a háziasszonyoknak

A Közélelmezési Tröszt vezetői, szakemberei körülnéztek saját portájukon s megvizsgálták: mit tehetnek azért, hogy könnyítsenek a dolgozó nők munkáján, akik egyszemélyben háziasszonyok is. Nos, számos intézkedést foganatosítottak, illetve a közeljövőben intézkednek a fenti cél szolgálatában. Így például már a mai naptól kezdve a Zahana Electrica, a Podgoria és a Ciocîrlia éttermekben blokk-konyha rendszer alapján többféle meleg ételt készítenek és — elsősorban előjegyzés alapján — ezeket az ételeket házhoz vihetik a fogyasztók. A Pensiune és a Mureșul éttermekben, valamint az Expres és a Vadászkürt önkiszolgáló büfékben ugyancsak bővítették az ilyen készítmények választékát, amelyeket részben előjegyzés, részben pedig azonnali választás útján házhoz szolgálnak ki. A Köztársaság útja 31. szám alatti és az Eminescu utcában lévő Gospodina üzletekben ezentúl többféle, jellegzetesen nyári kész- és félkész-ételt (főleg salátákat) árusítanak és a mai naptól kezdve újra bevezetik egyes félkészsütemények forgalmazását. Ilyenek a különféle tortalapok, a krémeslap stb. Ugyancsak a Gospodina üzletekben nagyobb rendeléseket is felvesznek cukrászsütemények, illetve házi tészták készítésére. Egyébként valamennyi cukrászdában folyamatosan, nemcsak ünnepek előtt, elfogadnak ilyen rendeléseket, mi több, a rendelt árut kérésre házhoz is szállítják. Bővítik a Gospodina-típusú félkész-ételeket árusító egységek hálózatát. A Corso női cukrászdában felszereltek egy hűtővitrint és néhány nap múlva a nők a sütemény, a fagylalt vagy a feketekávé elfogyasztása után itt is beszerezhetik a félkész-ételeket. A Készruhagyár alkalmazottainak többsége nő. Az ő megsegítésükre gondoltak, amikor a gyár közelében lévő Crizantema cukrászdában felszereltek egy hűtővitrint. Rövidesen itt is árusítanak Gospodina-típusú kész- és félkész-ételeket.

Nos, csak üdvözölni tudjuk a Közélelmezési Tröszt intézkedéseit. Nem akarunk ünneprontók lenni, de megjegyezzük: reméljük, hogy következetesen gyakorlatba ültetik ezeket az intézkedéseket s rendszeresen ellátják az említett lokálokat kellő mennyiségű áruval, gazdag választékban.

(szemes)

Az Egészségügyi Minisztérium közleménye

Az Egészségügyi Minisztérium közli, hogy augusztus 6 és 10 között áthelyezési szesszióra kerül sor egyik megyéből a másikba általános orvosok (felnőtti- és gyermekorvosok), valamint fogorvosok számára, a gyógyszerészek számára pedig egyik gyógyszerészeti hivatalból a másikba.

Azoknak az állásoknak a jegyzékét, amelyek ennek az áthelyezési szessziónak a keretében elfoglalhatók, az érdekeltek 1973. július 20 után megtekinthetik a megyei egészségügyi igazgatóságoknál, a gyógyszerészeti hivataloknál, és azoknál a saját egészségügyi hálózattal rendelkező minisztériumoknál, amelyekhez az illető állások tartoznak.

Az áthelyezésekre vonatkozó kritériumokat és metodológiákat az Egészségügyi Minisztérium 43250/1970. számú utasításai és azok utólagos módosításai, valamint a többi hatályos törvényes szabályok tartalmazzák.

Aszfaltozzák Dorobánc főutcáját

Hügel János levelezőnk közölte a hírt, hogy Dorobánc főutcáján megkezdték az aszfaltozási munkálatokat. Az önkéntes hozzájárulásból, valamint a lakosok hazafias munkája révén mintegy 1300 méteren, pontosabban a mezőgazdasági termelőszövetkezet székházától a 2-es számú üzletnegyedig végzik el az út aszfaltozását. Eddig már több mint 600 méteren végeztek is ezzel a közérdekű munkával. A szakismereteket igénylő munkát a Kürtös városi néptanács községgazdálkodási csoportja végzi, míg a helybeli lakosok — igen sok fiatal — önkéntesen segédkeznek. Itt írjuk meg azt is, hogy az elkövetkező napokban új autóbusz közlekedik majd Dorobánc és Kürtös között.

Tegnap este 8 órai kezdettel a bukaresti Ciprian Porumbescu konzervatórium Aradon praktizáló diákjainak szimfonikus zenekara jól sikerült hangversenyt tartott a Kultúrpalotában. Műsoron szerepelt: A. Alessandrescu: Őszi alkonyat, W. A. Mozart: F-dúr zongoraverseny és Beethoven V. c-moll szimfónia.

Öt perc kikapcsolódás

VÍZSZINTES: 2. Vízierőmű a Keleti Kárpátokban. 7. Római kettes. 9. Arab hivatali tisztség (bíró). 10. Három — oroszul. 12. Fél répa. 14. Európai főváros (ékhibás). 16. Régi római pénz. 17. AK. 18. Redőnv. 20. Nem egészen hálás! 21. Maró folyadék. 22. Cseh férfinév. 24. Kicsinyítő képző. 25. Egy másik európai főváros.

FÜGGŐLEGES: 1. A Szovjetunió egyik köztársasága. 3. ééé. 4. Ártalmas. 5. Fejetlen Tádé! 6. Igen — olaszul. 8. Arab állam. 11. Papírra ró. 13. Nép a Szovjetunióban. 15. Hindu nők öltözéke. 16. Forma. 19. Ugyanaz, mint a vízsz. 16. 20. Értesülés. 22. Jedlik Ányos. 23. Zamat.

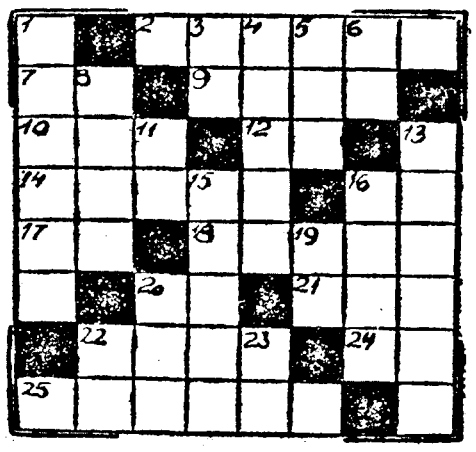

Előkészületek az 1973—74-es tanévre

A Tanügyi és Pedagógiai Könyvkiadó gondozásában kiadott több mint 740 féle, 30 500 000 példányban kinyomtatott tankönyvet osztanak szét ingyenesen az 1973—74-es tanévre az általános iskolák I—X. osztályainak, a líceumok és szakliceumok I—IV. évfolyamainak, valamint a szakmai iskolák tanulói között. Augusztustól kezdve a 180 millió lej értékű könyvet szétosztják a megyei bizottságok között. A Tanügyi és Pedagógiai Könyvkiadó ugyanakkor 112 féle egyetemi kurzust bocsát a diákok rendelkezésére.

A tankönyvek jelentős része új, a többi pedig átnézett kiadás. Közülük 111 tankönyv először kerül kinyomtatásra. Így például az általános iskolák hetedik osztályának tanulói megismerkednek az ökológiai tankönyvvel. Új, korszerű felfogásban és szerkesztésben jelennek meg az idegen nyelvek tankönyvei a líceumok és szakliceumok első évfolyama számára. A tankönyvek nagy súlyt helyeznek a társalgás módszerére. Abból a célból, hogy egybefonják az általános oktatást a gyakorlattal, első ízben nyomtattak ki katalógusokat a gépészeti, elektrotechnikai, textilipari, faipari stb. profilú tanműhelyek számára. A szakmai iskolák tanulói számára első ízben jelentek meg alkalmazott matematikai tankönyvek a gépgyártás, vegyészet, könnyűipar és közélelmezés ágazatai terén. Különleges figyelmet szenteltek a nemrég létesített szakliceumok tankönyveinek. Az Ipari elektronika, a Meghajtások és automatizálás, az Adalékok a nukleáris elektronikus felszerelés karbantartásához csupán néhány olyan tankönyv címe, amely a következő tanévben bevezetendő új tantárgyak tanulásához szükséges. Ugyanakkor az összes iskolák számára sok falitérképet, szemléltető képet és hanglemezt készítenek.

Kis statisztika

A Poliklinika és a hozzá tartozó egészségügyi alakulatok második negyedévi munkáját összegező jelentésből készítettük az alábbi kis statisztikát. A számadatok az orvosi-egészségügyi szolgálat fejlődését szemléltetik.

Az utóbbi három hónapban a Poliklinikán 83 507 dolgozót és nyugdíjast vizsgáltak meg (1500-zal többet, mint a múlt év azonos időszakában), 69 927 esetben kezelték a betegeket, 70 272 laboratóriumi vizsgálatot végeztek (6300-zal többet, mint tavaly a második negyedévben), a Röntgen-vizsgálatok száma 9 301 volt, 6 908 Röntgen-felvételt készítettek (1500-zal többet, mint a múlt év azonos időszakában), a fizioterápiai részlegen a kezelések száma 9425 volt. A körzeti rendelőkben az elvégzett vizsgálatok száma a második negyedévben 40 406 volt, a körzeti orvosok a terepre 6 495-ször szállnak ki, a vállalati rendelőkben 34 189 esetben vizsgálták meg a jelentkezőket és 24 863 volt a gyógykezelések száma. Mindez azt bizonyítja, hogy egyre többen veszik igénybe az állam által biztosított ingyenes orvosi-egészségügyi szolgálatot.

Egy futball-szurkoló felesége érdeklődik:

— Minden eredményt kívülről tudsz, hajéjjel felkeltenének álmodból, hiba nélkül elmondanád tíz csapat felállítását, de fogadok, nem tudod, mikor volt az esküvőnk.

Férj: — Dehogynem drágám ... aznap verte meg a Juventusz a Rapidot 6:2-re.

● MŰSORKALAUZ ● MŰSORKALAUZ ● MŰSORKALAUZ ● MŰSORKALAUZ ● MŰSOR ●

Mozik

DACIA: Grant kapitány gyermekei (am) (9.30 11.45 14. 16.15, 18.30 20.30). Kedvező idő esetén 21.15 órakor a Maros parti kerthelyiségben. STÚDIÓ: Hosszabb egy nap, mint egy év (jugo) (10, 12, 14, 16, 18. 20). MUREȘUL: Lila akác (m) (10, 12.30, 15.30. 18. 20.30). Kedvező idő esetén 20.30 órakor a kerthelyiségben. IFJÚSÁGI: Quemada (o) (11. 14 16. 18.30, 20.45) Kedvező idő esetén 20.45 órakor a kerthelyiségben. PROGRESUL (Újarad): Hozomány (r) (15. 17 19). SOLIDARITATEA: (Gáj): Arat a vad szél (am) (17, 19). CFR (Grădiște): Az agy (fr) (17, 19).

A VIDÉKI MOZIK MŰSORA

LIPPA: Elfújta a szél (am). INEU: Megszegtem a törvényt (am). CHIȘINEU CRIȘ: Út Kelet felé (am). NAGYLAK: Arat a vad szél (am). KÜRTÖS: A francia közvetítő (am). PANKOTA: Az utolsó vonat Gun Hillből (am). SEBES: A nagy csavargás (fr). SZENTANNA: Merénylet (fr). PÉCSKA: Vakáció Rómában (am). ȘIRIA: Volt egyszer egy rendőr (fr.) VINGA: Búcsú a fegyverektől (am). BUTTYIN: Robbanás (r).

Televízió

Péntek, július 20.

9.00 Orosz nyelvtanfolyam. Összefoglaló (3). 9.30 Egy élet egy eszméért — Johannes Kepler (ismétlés). 10.00 Telex 10.05 A nagy eredmények éve — filmmontázs. 10.30 Népzene. 10.45 Műsorismertetés. 10.50 Műszaki-tudományos telex. 11.10 A hangosfilm történetéből. 12.40 A fővárosi tanács válaszol a bukarestieknek. 13.00 Híradó. 14.00 Tenisz: Románia—Új-Zéland a Davis-kupa keretében — az első két egyes mérkőzés közvetítése. Szünetben lottó-húzás. 18.30 Telex. 18.35 Ismerjük meg törvényeinket. 18.50 Egy év az RKP Országos Konferenciája óta. 19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20.00 Mamalai könnyűzene fesztivál. Negyedik nap — egyenes adás. 21.20 A kommunisták az első sorokban — Emanoil Valeriu adása. 21.45 Versstúdió. 22.15 Belgiumi képek. 22.30 24 óra. 22.45 A világ körül — Kolumbia.

Múzeum

Az Arad Megyei Múzeum Enescu tér 1. szám. Telefon 164-99. hétfő kivételével naponta 11—19 óra közt tart nyitva.

Megtekinthetők az alábbi kiállítások:

Állandó jellegűek: Az 1848-as forradalom. ókori történet. képzőművészeti tárlat. Arad megyei népművészet.

Időszakos: Az Arad megyei fazekasság története.

A román–csehszlovák barátság szellemében

Az első román—csehszlovák barátsági szerződés aláírásának 25. évfordulója és a Románia Szocialista Köztársaság és a Csehszlovák Szocialista Köztársaság közötti új barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés aláírásának 5. évfordulója alkalmából csütörtök délután a fővárosi Grivita Roşie üzem klubjában a Szocialista Egységfront Országos Tanácsának és az RKP Bukarest municipiumi bizottságának védnöksége alatt ünnepi gyűlést tartottak.

Részt vettek a Szocialista Egységfront Országos Tanácsának, a municipiumi pártbizottságnak és a Külügyminisztériumnak a képviselői, dolgozók, a Grivita Roşie üzem alkalmazottai. Ott volt a Csehszlovák SZK bukaresti nagykövetségének több tagja.

Elhangzott Románia Szocialista Köztársaság és a Csehszlovák Szocialista Köztársaság állami himnusza.

Az esemény fontosságát **Ion Pățan elvtárs, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának póttagja, a Minisztertanács alelnöke és Miroslav Sulek, a Csehszlovák SZK bukaresti nagykövete** méltatta, hangsúlyozta a román—csehszlovák baráti kapcsolatok kedvező alakulását, a Román Kommunista Párt és a Csehszlovákiai Kommunista Párt közötti szolidaritási és együttműködési kapcsolatok erősödését, amiben fontos szerepet játszottak Nicolae Ceauşescu elvtárs és Gustav Husak elvtárs találkozói és megbeszélései.

A jelenlévők megtapsolták a beszédeket, éltették a román—csehszlovák testvéri barátságot és sokoldalú együttműködést.

★

PRÁGA. — Constantin Prisăcaru, az Agerpres tudósítója közli:

A Csehszlovákiai KP Prága városi bizottsága, a Csehszlovák SZK Nemzeti Frontjának Központi Bizottsága és városi bizottsága a prágai Tesla üzem pártbizottságával együtt csütörtök délután ünnepi gyűlést rendezett az első román—csehszlovák barátsági szerződés aláírásának 25. évfordulója és a Románia Szocialista Köztársaság és a Csehszlovák Szocialista Köztársaság közötti új barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés ötödik évfordulója alkalmából.

A gyűlésen részt vett Jan Gregor, a kormány alelnöke, más csehszlovák hivatalos személyek. Jelen voltak az RKP KB aktivista-küldöttségének tagjai, élükön Gheorghe Pelossal, az RKP KB tagjával, az RKP Gorj megyei bizottságának első titkárával, akik tapasztalatcsere-látogatáson Csehszlovákiában tartózkodnak, valamint Simion-Vlad Popa, Románia prágai ideiglenes ügyvivője.

Jan Gregor beszédében a Csehszlovákiai KP KB, a szövetségi kormány, az egész csehszlovák nép nevében meleg, baráti üdvözletét küldte a Román Kommunista Pártnak, Románia Szocialista Köztársaság kormányának, Románia összes lakosainak, s hangsúlyozta a román—csehszlovák kapcsolatok pozitív alakulását és az együttműködés mélyülését.

Ezután felszólalt Simion-Vlad Popa.

Az ünnepi gyűlés befejezéseként művészi műsort mutattak be.

★

PRÁGA. — C. Prisăcaru, az Agerpres tudósítója jelenti:

A román—csehszlovák barátsági szerződés negyedszázados évfordulója és a Románia Szocialista Köztársaság és a Csehszlovák Szocialista Köztársaság közötti új barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés aláírásának 5. évfordulója alkalmából Simion-Vlad Popa, Románia prágai ideiglenes ügyvivője csütörtökön koktélt adott.

Részt vett Vasil Bilak, a Csehszlovákiai KP KB Elnökségének tagja, a KB titkára, Antonin Kapek, a CSKP KB Elnökségének tagja, a CSKP Prága városi bizottságának első titkára, Jan Gregor és Karol Laco, a Csehszlovák SZK kormányának alelnökei, Bohuslav Chnoupek külügyminiszter, Dalibor Hanes, a Csehszlovák SZK Szövetségi Gyűlésének alelnöke, miniszterek, kulturális, tudományos és művészeti személyiségek, tábornokok és törzstisztek, újságírók. Jelen voltak Csehszlovák SZK-ban akkreditált diplomáciai képviseleti tagok.

A koktél meleg, baráti légkörben folyt le.

A szocialista országokból

MOSZKVA

Az Üzbég SZSZK-ban automatizált öntözőrendszert építenek 500 000 hektár gyapotültetvény öntözésére. E célból a Zaravsan folyón automata vízszintszabályozót és -irányítót szereltek fel.

Jelenleg a Szovjetunióban 2000 öntözőrendszer működik, és a csatornák hossza eléri az 500 000 kilométert.

★

SANGHAJ

Amint az Új Kína hírügynökség közli, Sanghaj — Kína egyik legnagyobb ipari városa — ipari egységeinek termelése rekord szintet ért el az év első felében. Az ipar össztermelése 9,9 százalékkal volt nagyobb a múlt év azonos időszakához viszonyítva.

Javult az áruk minősége és növekedett a gyártmány-választék, csökkent az önköltség is a nyersanyag- és fűtőanyagmegtakarítás folytán. Ebben az időszakban a fémipar 700, a textilipar 5500 új terméket állított elő.

Hőhullám Olaszországban és Görögországban

ROMA. (Agerpres).

Az utóbbi napokban Olaszországban igen változékony az idő. Az ország északi és központi részén heves viharok voltak, a déli vidékeken pedig hőhullám vonult végig.

Míg Piemont tartományban a hatalmas vihar fákat csavart ki tövestől, házak fedelét sodorta el, s a jégeső károkat okozott a mezőgazdaságban, Basilicataban 40 fokot mértek árnyékban.

★

ATHÉN. (Agerpres).

Larisszában (Görögország középső vidéke) szerdán 45 fok meleget mértek árnyékban. Az utóbbi 50 évben nem volt ilyen hőség ezen a vidéken. Ugyanaznap Athénben is 39 fok volt a hőség, amit perzselő szél kísért.

A tőke világából

WASHINGTON. (Agerpres).

Richard Nixon elnök bejelentette, hogy augusztus 12-től alkalmazzák a gazdasági stabilizációs program negyedik szakaszát, amelynek célja lényegében az infláció megfékezése a kormány által kidolgozott ár- és bérpolitika betartása révén. Az amerikai inflációellenes program jelenlegi szakasza az árak és bérek befagyasztásából áll.

★

LONDON. — N. Plopeanu, az Agerpres tudósítója jelenti:

Az angliai gazdasági helyzet megvizsgálásának szentelt szerdai alsóházi ülésen Harold Wilson, a laburista ellenzék vezetője kijelentette, hogy az utóbbi három évben az élelmiszerek ára 36,5 százalékkal növekedett. Kiemelte, hogy ugyanebben az időszakban érezhetően emelkedett a házbér, a városi és vasúti szállítás, az orvosi konzultációk és más szolgáltatások díja, miközben a fizetések alacsony színvonalon maradtak.

★

CANBERRA. (Agerpres).

Canberrában kiadott statisztikai adatok szerint az év második negyedében végrehajtott áremelések következtében az ausztráliai infláció növekedési üteme 13,2 százalékos, a leggyorsabb az utóbbi 21 évben.

SANTIAGO DE CHILE. (Agerpres).

Jaime Toha chilei földművelésügyi miniszter nyilatkozata szerint, a népi egységkormány elsődleges mezőgazdasági feladatai közé tartozik a 80 hektárnál nagyobb földbirtokok kisajátításának befejezése, a mezőgazdasági vállalatok és földhöz juttatott parasztok finanszírozása, a mezőgazdasági munkák gépesítése és az agrozootechnikai termelékenység növelése érdekében.

A kormány beiktatása óta 4074 nagybirtokot sajátítottak ki és osztottak szét a nincstelen parasztok között. Az idén a chilei kormány további 800 nagybirtokot sajátít ki; ezeket a tulajdonosok részben parlagon hagyták, illetve nem megfelelően művelik.

Aratnak — „dagasztják" a holnap kenyerét

(Folytatás az 1. oldalról)

A gépesítőt az ellátásról kérdezem. Meg van elégedve.

— Ízletes, meleg ételt kapunk mindennap. Hús is van mindennap. Kell az energia. Otthon sem lehet különb az ebéd... — bizonygatja.

— Hát a víz?

— Hozunk magunkkal otthonról, egész napra valót. Nem érdemes lajttal szállítani. Megmelegszik.

Amikor indulok, a gépesítési állomás mozgóműhelye érkezik. Egész nap járja a rendet, háromszor-négyszer is megfordul ben, egy helyen. Aztán az alegységnek is kás, még mozgóműhelye. Nem probléma az Erre-nzavar, természetesen a szalmapréses kivételével, mert azoknál igen gyakori.

Amikor Kisperegen jártam, úgyszólván még csak kóstolgatták az aratást. Pedig már 17-ét írtunk. A „kaszára" váró 282 hektár búzából csupán 70-ről vágták le és csépelték ki a termést.

— Egy Gloriánk dolgozott eddig — mondja Majoros József, a téesz főmérnöke. A 4 C3-as gép a borsót csépelte. Nyolcvan hektáron termesztettük ezt a növényt. Jó, nagyon jó volt a termés. Átlagban húsz mázsánál is többet eresztett. Tönkre is mentek bele a gépek. Két napig jevítgattuk őket, amíg a búzába állhattak. Reméljük, most már nem lesz bibs.

Ne is legyen, hiszen az idő sürget. Dől az aratás, a szalmahordás, a szántás és a másodvetés, meg a többi. Mindent el kell végezni, idejében, jó körülmények között. De hogyan is állnak e két utóbbi munkával?

— Nos, ami a felszabadított területet illeti, abban nincs hiány. Százkilencven hektárról takarították le a szalmát és az egyéb melléktermékeket. A szántás azonban nehézkesebben bontakozott ki, de a téesz vezetői erre is találtak megoldást. Jó az együttműködés a szomszédos nagyperegi szövetkezettel. Az itteniek a szalmapréseiket adták kölcsön néhány napra, onnan pedig a traktorokat küldték át szántani. Így sikerült rövid idő alatt utolérniök magukat. A szemesnek szánt tengerit immár el is vetették nyolcvan hektáron. Most kerül földbe a silónak, meg a zöldtakarmánynak való. Ez a terület 150 hektár lesz, de csak a munka egytizedét végezték el. Huszonöt hektáron zöldségfélét is termesztenek másodvetésként. Eddig elültették 16 hektáron a káposztát, három hektáron pedig a karfiolt. További öt hektár vár még megtermékenyítésre a kertészetben.

Izzott a határ, amikor a délutáni órákban Arad felé fordultunk a terepjáróval. Izzott, a nap és a munka hevétől, meg a lelkesedéstől, mert nincs nagyobb esemény a szántó-vető ember számára az aratásnál — az új kenyér ünnepénél, amely eziden bőségesebbnek, édesebbnek bizonyul a tavalyinál.

Olvasd és terjeszd a **Vörös Lobogót!**

Az Aradi Faipari Kombinát

Aurel Vlaicu út 14

ALKALMAZ

— autódaru kezelőket
— traktorosokat
— esztergályosokat
— marósokat

az új préseltlemez-gyárba

Alkalmazási és fizetési feltételek a 914/1968-as számú MTH, és a 12/1971-es számú törvény alapján.

Bővebb felvilágosítást a Kombinát személyzeti osztálya nyújt, naponta 7—15 óra között. (840)

Az Aradi Kombinálttakarmány Gyár

sürgősen alkalmaz

— lakatosokat
— villanyszerelőket
— villany- és autogénhegesztő ket
— villanykocsi vezetőket
— molnárokat
— segédmolnárokat
— gépkocsi-technikusokat
— áruátvevőket
— raktárfőnököt

Besorolási feltételek a 914/1968. MT H és a 12/1971. számú törvény értelmében.

További felvilágosításokat a vállalat székhelyén nyújtanak, Aurel Vlaicu út 274—276. (836)

GENF

Vita a nemzetközi fejlesztési stratégia eredményeiről

— Hazánk képviselőjének felszólalása —

GENF. (Agerpres).

Az ENSZ Gazdasági és Szociális Tanácsának (ECOSOC) keretében működő gazdasági bizottság megkezdte a vitát a nemzetközi fejlesztési stratégia eredményeiről.

Mircea Petrescu román küldött, hazánk állandó genfi képviseletének miniszteri rangú tanácsosa, utalt az UNCTAD-Tanács V. különleges ülésszakán a fejlődő országok, köztük Románia, által előterjesztett dokumentumra, hangsúlyozva, hogy a nemzetközi fejlesztési stratégia eddigi eredményei nem kielégítőek. Számos esetben visszaesés mutatkozott az elmúlt évtized végén fennállt helyzethez viszonyítva.

A stratégia elfogadása óta eltelt időszakban újabb feszültségi és bizonytalansági tényezők jelentkeztek pénzügyi és gazdasági téren egyaránt, ami aggodalmat okoz főleg a fejlődő országoknak, amelyek sebezhetőbbek a világpiaci ingadozások tekintetében.

A román küldött kiemelte hogy Románia, mint fejlődő szocialista ország teljes mértékben támogatja a nemzetközi fejlesztési stratégiát. Annak tudatában, hogy elsősorban saját erejére kell támaszkodnia gazdasági fejlődése érdekében, Románia mindent megtesz azért, hogy csökkentse a gazdaságilag fejlett országoktól elválasztó különbséget, s szükségesnek tartja, hogy a nemzetközi közösség, e stratégia szellemében, támogassa a fejlődő országokat. Hatékony intézkedésekre van szükség a nemzetközi fejlesztési stratégia céljainak eléréséhez, s ezeket megkülönböztetés nélkül kell alkalmazni minden fejlődő ország esetében, függetlenül társadalmi-gazdasági rendszerétől, földrajzi övezetétől — emelte ki a román küldött. Ugyanakkor rámutatott, milyen hasznos volna kapcsolatot teremteni a fejlesztési évtized és a leszerelési évtized között, oly módon, hogy a leszerelés nyomán felszabadult pénzeszközök egy részét fordítsák a fejlődő országok szükségleteinek fedezésére.

Megkezdődtek a magyar—francia hivatalos megbeszélések

Budapesten csütörtökön megkezdődtek a magyar—francia hivatalos megbeszélések — közli az MTI. A magyar küldöttséget Fock Jenő, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, a francia küldöttséget Pierre Messmer francia miniszterelnök vezeti. A megbeszéléseken a felek megvizsgálták a jelenlegi nemzetközi helyzetet és a kétoldalú kapcsolatokat. A francia miniszterelnököt fogadta Kádár János, az MSZMP KB első titkára. Az ez alkalommal lefolyt megbeszélésen jelen volt Péter János magyar és Michel Jobert francia külügyminiszter, valamint más magyar és francia hivatalos személyek.

DAR ES SALAAM. (Agerpres).

A tanzániai kormány továbbra is a nemzeti függetlenség megőrzésére, a még kolonialista uralom alatt lévő afrikai népek támogatására, az imperializmus, a kolonializmus, a neokolonializmus és rasszizmus elleni harcra alapozza külpolitikáját — jelentette ki John Malecela külügyminiszter a tanzániai országgyűlés előtt.

Külpolitikánk fő célja a nemzeti függetlenség és méltóság megőrzése — hangoztatta a külügyminiszter. Ebben az összefüggésben Tanzánia továbbra is támogatja a még idegen uralom alatt lévő afrikai területek lakosságának függetlenségi harcát.

A külügyminiszter síkraszállt továbbá a megfélemlítési politika, valamint a más országok belügyeibe való beavatkozás ellen, mivel ez súlyos veszélyt jelent a világbékére nézve.

A VII. és VIII. oldalt HEGEDÜS ISTVÁN szerkesztette

Egyesült Államok: A szenátus és a képviselőház gazdasági vegyesbizottságának ülésén

Állásfoglalás a szocialista országokkal való kereskedelmi cserék kiterjesztése mellett

WASHINGTON. — C. Alexandroaie, az Agerpres tudósítója közli: A szenátus és a képviselőház gazdasági vegyesbizottságának ülésén, amely az amerikai—szovjet gazdasági és kereskedelmi kapcsolatokat vitatja meg, Hubert Humphrey szenátor állást foglalt a szocialista országokkal való kereskedelmi cserék kiterjesztése mellett, kijelentve, hogy a kelet—nyugat közötti áruforgalom módot nyújt egy jobb világ megteremtéséhez, de ehhez viszont a fegyverkezés kölcsönös csökkentése szükséges.

Jacob Javits szenátor támogatta ezt az elgondolást, és hozzáfűzte, hogy az előnyös kereskedelmi cserék minden bizonnyal pozitiv hatást gyakorolnak majd az általános politikai légkörre.

David Rockefeller, a Chase Manhattan bank igazgatótanácsának elnöke és E. Douglas Kenna, a Gyáriparosok Szövetségének elnöke szorgalmazta a Kelet és a Nyugat közötti kereskedelmi csere sokoldalú bővítését rámutatva, hogy ez a kapcsolatok javulását eredményezné világszerte, vagyis fékezné a népek vagyonának nagy részét felemésztő fegyverkezési hajszát. Rockefeller ellenezte azokat a próbálkozásokat, hogy a kereskedelmi cseréket politikai feltételekhez kössék, mivel ez, véleménye szerint, nemcsak hogy kockázatos, de kudarcra is van ítélve.

Irán miniszterelnöke törvénytervezetet terjesztett a parlament elé

TEHERÁN. (Agerpres).

Amir Abbas Hoveyda, Irán miniszterelnöke csütörtökön törvénytervezetet terjesztett a parlament elé. A törvénytervezet érvényteleníti az ország területén működő nyugati kőolajtársaságokkal kötött 1954. évi egyezményt és újabb, 20 évre szóló egyezményt ír elő, amely szentesíti az állam közvetlen és teljes ellenőrzését a nemzeti kőolajipar felett. Hangsúlyozva az új kőolajegyezmény rendkívüli jelentőségét, a miniszterelnök a következőket mondotta: Ezentúl az iráni kőolajipar sorsa teljes egészében tőlünk függ. A kormány lesz az, amely minden évben az ország pénzügyi szükségleteit szem előtt tartva dönt a kőolajtermelés volumenéről. Mint hozzátette, a kőolaj államosításáról szóló törvény, amelyet az iráni parlament 23 évvel ezelőtt ratifikált, az új egyezmény révén teljesen alkalmazható.

Az iráni miniszterelnök elmondta, hogy az új kőolajegyezmény révén az állam évi jövedelme több mint 3,3 milliárd dollárral fog gyarapodni és az ország ellenőrzése alá kerülnek a földgáztartalékok is.

Újra fellángoltak a harcok Észak-Irországban

LONDON. (Agerpres).

Az utóbbi 48 órában újra fellángoltak a harcok Észak-Írországban és az események drámai fordulatot vettek — jelentette be az Ulsterben állomásozó brit hadsereg egyik szóvivője. Kedden felfegyverzett csoportok nyugtalanították az egyes vidékek lakosságát, Belfast és Londonderry katolikus negyedeiben szórványos lövöldözések hallatszottak. Három ember meghalt és ezzel 848-ra emelkedett az 1969 augusztusa óta tartó incidensek halálos áldozatainak száma.

Az erőszakos cselekmények kiújulását főleg azzal magyarázzák, hogy szerdán életbe lépett az Ulster alkotmányos jövőjére vonatkozó törvény, amelyet kedden hagyott jóvá a Lordok Háza. A törvény többek között magában foglalja azt, hogy Észak-Írország továbbra is Nagy-Britanniához tartozik addig, amíg a lakosság nagy többsége akarja; az 1972-ben felfüggesztett Stromontot (helyi parlament) tartományi gyűléssel helyettesítik, és hogy az angol kormány keretében ulsteri kérdésekkel foglalkozó államtitkári tisztséget létesítenek.

Mint ismeretes, a tartományi gyűlést a június 28-án megtartott választások után alakították meg. Első összejövetelét július 31-én tartja.

DAR ES SALAAM. (Agerpres).

Nzo Ekhangaki, az Afrikai Egységszervezet főtitkára, Dar es Salaam-i látogatása befejezésekor adott nyilatkozatában rámutatott, hogy fontos és hasznos megbeszéléseket folytatott Julius Nyerere tanzániai elnökkel a tanzániai—burundi határon lévő helyzetről.

Mint mondotta, rövidesen Burundiba utazik, hogy Michel Micombero elnökkel is tárgyaljon a két ország határövezete helyzetének normalizálásáról.

A kambodzsai eseményekről

PNOM PENH. (Agerpres).

Az amerikai légierőknek a lonnolista hadsereg támogatására folytatott masszív bombázásai ellenére a khmer főváros övezetében az utóbbi napokban súlyosbodott a helyzet — ismerte be a Pnom Penh-i katonai parancsnokság.

Csütörtökön a hazafiak minden irányból hevesen támadták az ellenségnek a főváros körül lévő megerősített állásait. Főleg a város északi és déli részén, Chrey Leas térségében, valamint Pnom Penh-t az ország északnyugati részével összekötő főgaumentén folytak heves harcok. A 3. számú országúton, hét kilométerre a fővárostól, a repülőtértől, a hazafiak megerősített állásokat építettek ki. A Mekong folyón a hazafiak tüzerőt és rakétatüzet zúdítanak a fővárosi helyőrséget ellátó konvojokra.

★

WASHINGTON. (Agerpres).

A Pentagon képviselői beismerték, hogy az amerikai légierő 1969 márciusától — egy évvel hamarabb az amerikai beavatkozás hivatalos elismerése előtt — masszívan bombázta Kambodzsa területét. Az amerikai katonai közlemények ezeket az akciókat hosszabb ideig Dél-Vietnam területe feletti berepüléseknek tüntette fel. A fenjiekkel kapcsolatban Jerry Friedheim, a Pentagon szóvivője közölte, hogy az amerikai légierő havonta több száz berepülést hajtott végre. A New York Times a Pentagonra hivatkozva írja, hogy 1969 márciusa óta B—52-es stratégiai bombázók körülbelül 4000 légitámadást intéztek Kambodzsa területe ellen.

Legfrissebb híreink

Amint a TASZSZ közli, Moszkvában csütörtökön befejeződtek a Szovjetunió Legfelsőbb Szovjetje ülésszakának munkálatai.

A Legfelsőbb Szovjet határozatot fogadott el a közoktatás helyzetéről és további tökéletesítéséről, a közoktatás törvénykezési alapjairól és az állami jegyzőséggel kapcsolatos törvényről. A képviselők úgyszintén jóváhagyták a Legfelsőbb Szovjet Elnökségének két ülésszaka között hozott törvényerejű rendeleteket.

Az Új Kína hírügynökség jelentése szerint csütörtökön egyezményt írtak alá Pekingben a Kínai Népköztársaság kormánya és Dél-Vietnam Köztársasága Ideiglenes Forradalmi Kormánya között. Az egyezmény előirja sürgős, ingyenes gazdasági pótsegély nyújtását Kína részéről Dél-Vietnam Köztársaságának.

Jermu Laine finn kereskedelmi és iparügyi miniszter fogadta Constantin Vlad román nagykövetet, és megbeszélést folytatott vele a két ország közötti kereskedelmi csere és kooperáció fejlesztéséről.

A Guardian tudósítója a mozambiki Tete városból közölt beszámolójában portugál vezérkari tisztek vallomásai alapján közli, hogy a portugál „különleges" helyi csapatok megtorló intézkedésekhez folyamodtak számos mozambiki falu lakosságával szemben.

A brit újságíró rámutat, hogy a portugál kolonialista hatóságok büntető különítményeket létesítettek, s ezek valóságos mészárlást hajtottak végre Tete város vidékén. A portugál katonai parancsnokság jól tájékozott a különítmények tetteiről — hangsúlyozza a Guardian tudósítója.

Szumátra déli részén felépítik a világ egyik legnagyobb — 10 millió tonna kapacitású — kőolajtárolóját.

New Yorkba érkezett Colin Crowe, a brit ENSZ-küldöttség vezetője, hogy átvegye a Biztonsági Tanács e havi soros elnöki tisztségét a közel-keleti helyzetre vonatkozó vita kapcsán.

Hasszán el Zayyat egyiptomi külügyminiszter kérésére június 6-án már megkezdődött ugyan a vita, de tíz napra rá megszakadt, hogy a részt vevő küldöttségeknek lehetővé tegyék a diplomáciai konzultációkat az érdekelt országok fővárosaiban is.

A France Presse híradása szerint Jean Beliard, Franciaország mexikói nagykövete szerdán aláírta a Tlatelolcoi Szerződés kiegészítő jegyzőkönyvét amely tiltja a nukleáris fegyverek jelenlétét Latin-Amerikában.

A dán kormány közölte, hogy kérte a portugál kormányt, engedélyezzen nemzetközi vizsgálatot a portugál csapatok által Mozambikban elkövetett büntettekkel kapcsolatban.

Dél-Vietnam Köztársasága Ideiglenes Forradalmi Kormányának a kétoldalú vegyes katonai bizottságban részt vevő küldöttsége felkérte a lengyel, illetve a kanadai vöröskereszt egyesületeket küldjék ki képviselőjüket a dél-vietnami katonai és polgári személyek táborainak megtekintésére.

Vörös Lobogó szerkesztősége: Republicii út 81. szám. Telefon: 124-14, 116-92, 130-87, 151-67, 148-74, 139-86. Kiadóhivatal: 128-34. Nyomda: 120-77. Tip. Arad. 40-168